

Največji slovenski dnevnik
v Zdrženih državah

Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 4. — ŠTEV. 4.

NEW YORK, SATURDAY, JANUARY 5, 1924. — SOBOTA, 5. JANUARJA, 1924.

VOLUME XXXII. — LETNIK XXXII.

IZBOLJŠANJE EKONOMSKEGA STANJA

V kratkem bo ustanovljena v Nemčiji banka, ki bo izdajala zlate note. — Poslanik Keller bo predstavljen iz Belgrada v Bruselj. — V Berlinu so zaprli devet ljudskih knjižnic, ker ni potrebnega denarja za vzdrževanje. — Kmetje zopet spravljajo pridelke na trg.

London, Anglija, 4. januarja. — Sem je dospel predsednik državne banke dr. Hjalmar Schacht ter se začel posvetovati z angleškimi finančniki glede ustanovitve nove privatne banke v Berlinu, ki bo izdajala zlate note. Pravi, da je njegova misija povsem narodno-gospodarskega, ne pa političnega značaja.

Dr. Schacht hoče ustanoviti banko z nemškim, angleškim in ameriškim kapitalom. Pri banki ne bo imela nemška vlada nobene besede, pač pa samo angleški, nemški in ameriški finančniki.

Berlin, Nemčija, 4. januarja. — Bivši zunanji minister baron von Rosenberg bo v kratkem odpotoval kot nemški poslanik v Turčijo.

Dr. Keller, ki je bil dosedaj poslanik v Belgradu, bo odpotoval v Bruselj.

Berlin, Nemčija, 4. januarja. — Danes so zaprli v Berlinu devet ljudskih knjižnic, ker so knjige že precej obrabljene in ni potrebnega denarja, da bi nove nabavili.

V glavnem mestu ni več takega pomanjkanja kot je bilo pred par tedni oziroma meseci. Kmetje zopet dovažajo na trg svoje produkte. Na ta način se bo valuta kmalo izboljšala. Dobro znamenje je namreč, ko začne kmetje uvidevati, da ne bo denar, ki ga dobe danes za svoje pridelke, že jutri izgubil vso vrednost.

Noben Nemec ne sme zapustiti dežele, dokler ni popolnoma zadostil svoji davčni dolžnosti.

VEDEŽEVKA IN "LEČNICA" V ŠKRIPCIH.

Pariz, Francija, 4. januarja. — Madama Blanche Lina Thibault, ki je nekopčevala pokroviteljstvo elegantnega pariškega sveta, je bila zopet aretirana v Versailles. Dvakrat so jo vtaknili za tri tedne v neki azil. Ona trdi, da je dobila tekom svoje kratke kariere pričevanja številnih ljudi, katere je ozdravila, vključno s nekega odvetnika ter nekega zdravnika iz Biarritza, ki je bil jetičen. Trdi, da so nevoščljivi zdravniki zakrivali njene sedanje zadrege.

Madama Thibault je bila rojena v Parizu. Že kot deklica se je zanimala za medicino. Ko je bila stara trinajst let, je pomagala na Rumunskem nekemu zdravniku pri operacijah. Šest let pozneje se je vrnila v Francijo z nekim francoskim zdravnikom, s katerim se je sestala v Bukarešti. Na bližnjem iztoku je baje proučevala zdravilna zelišča ter rastline in s temi je dosegla svoja "čudovita" zdraviljenja. Med drugim je tudi rešila baje življenje devet let starega otroka, katerega je opustilo šest specialstov.

terega je opustilo šest specialstov.

Povsem mirno čaka obravnave ter pravi, da bo lahko dokazala, da so bila njena ozdravljenja pristna in da ni nikdar trdila, da se poslužuje mističnih sil.

PREDSEDNIK MILLERAND NE PIJE DOSTI VINA.

Pariz, Francija, 4. januarja. — Predsednik vinske dežele, Aleksander Millerand, pije zelo malo vina. Čeprav vlada deželi, ki je proizvedla telečje kotlete, zavija le redkokada meso. Njegova najbolj priljubljena pijača je mrzla voda, v katero zmeša nekaj soka limone. Prav posebno ljubi sadje in sočivje in prav slabost je razvil za sladolede pri zajutreku.

DELAJSKA STRANKA GLASUJE PROTI SMUTSU.

Pretoria, Južna Afrika, 4. jan. Na svoji letni konferenci so sklenili delavci, da bodo pri prihodnjih volitvah glasovali proti vladni generala Smutsa.

BORBA ZA PROSTOST.

Slika nam predstavlja blaziranega milijonarja Harryja K. Thawa, ki je ustrelil slavnega arhitekta Stanforda Whitea. Na električni stolec ga niso poslali, pač pa v blaznico. Po par letih je bil odpuščen iz blaznice kot ozdravljen. Kmalu zatem je neusmiljeno pretepel nekega fanta. Namesto v zapor, so ga poslali v blaznico. Sedaj mu pa hočejo advokati izposlovati prostost. To je pa mogoče le na ta način, da dokažejo, da je pameten. To bodo tudi dokazali. Kajti z denarjem se da vse dokazati.

PIJAN BANDIT JE USTRELIL POHABLJENCA

Napadalca in morilca so nate srečno prignali v roke policista, ki ga je aretiral.

V četrtek zvečer, krog desete ure, je sedelo osem mož v prodajalni Antonia Kebbes, na French Street, New Brunswick, N. J. Studirali so zemljevid Združenih držav, da rešijo sporno vprašanje. Tedaj pa je stopil v prodajalno neki pijan človek, mahajoč z revolverjem, ki je pozval navzoče, naj dvignejo roke. Eden navzočih, pohabljenec, ki je bil znan le kot Old John, je spustil v razburjenosti svinčnik na tla. Skočil je naprej, da ga pobere, a v istem trenutku je ustrelil bandit in Old John je padel mrtev na tla. Krogelja mu je prodrla možgane, drugi navzoči, neki Frank Molnar, je skočil proti vratom. Bandit je ustrelil tudi nanj, a ga ni pogodil, nakar so vsi zbežali skozi zadnja vrata.

Bandit je nato izpraznil register, ki je vseboval \$22 ter odhitel na cesto, kjer je skušal soferja nekega tam stoečega avtomobila prisiliti, da ga vzame na avtomobil ter odvede proč. Ker pa se je bližal nadaljni tovorni avtomobil, je bandit pobegnil. Drugi tovarni avtomobil je vozil za njim ter ga prignal v naročje policista Campbella, ki je šele dva meseca v službi. Policist je zadal banditu udarec v obraz, mu iztrgal revolver ter ga aretiral. Na policijski stražnici je izjavil bandit, da je 27 let stari bolniški strežnik Thomas McCurdy iz Middlesex bolnice in da je vojni veteran. Pri držali so ga pod obdolžbo roparskega napada ter umora.

LAHKI POTRESNI SUNKI.

Ancona, Italija, 4. januarja. — Prebivalci vasi Senigallia, Fano, Mondolf in Marotta so čutili večeraj lahke potresne sunki. Vsi brez izjeme so zapustili svoja bivališča ter so kljub ostremu mrazu preživeli noč na prostem.

SODOMA IN GOMORA V LOS ANGELES, CAL.

Senzacionalna streljalna afeta bo mogoče dovela do bojkota, kot smo ga doživeli v zadevi Arbuckla. — Zadeva je še vedno nepojasnjena.

Los Angeles, Cal., 4. januarja. Igralka Mabel Normand, katero so v zadnjih par dneh pogosto imenovali v zvezi z afero njene prijateljke, petrolejskega špekulanta Dinesa, katerega je nevarno obstrlel sofer igralke Normand, leži v Good Samaritan bolnici, kjer je nastanjen tudi Dines ter čaka na okrevanje od operacije na slepiču, kateri se je moral podvreči.

Čudno je, da se pojavijo v očeh aretirane napadalec, soferja Greera vedno solze, kadar govori o svoji delodajalki, Miss Normand. Posebno se mu je zgodilo to, ko so mu sporočili, da je srečno prestala operacijo. Zvesto stoji na njeni strani, čeprav so mu povedali, da je Miss Normand označila kot smešno trditve, da je on zaljubljen vanjo.

Ranjeni Dines se je počutil takom zadnje noči dosti boljše, čeprav je izgledalo kot da se hoče pojaviti pri njem pljučnica.

Greer je rekel večer zvečer Miss Normand ni razkrila cele resnice glede tega, kar se je zgodilo, ko sem jaz obstrlel Dinesa. Čakajte, da ubožeča okreva. Nato bo besedo za beselo ponovila to, kar sem povedal jaz.

Miss Purviance, prijateljica Dinesa in Miss Normand, ki je bila navzoča pri streljanju, se mudi ponavadi v bližini Dinesa v bolnici. Ko je bila izvršena operacija na Miss Normand, se je posvetila svoji prijateljici. Nikakor pa ni še pojasnjeno nasprotje v opisih Miss Normand, Purviance in soferja Greera, kako se je završilo streljanje.

Jutri bo predstavljen Greer sodniku pod obdolžbo napada z namenom, da ubije, Policija izjavlja, da je zadeva končana, v kolikor pride ona v poštev. Charles Chaplin, ki bi moral v kratkem zopet nastopiti v neki novi igri z Miss Purviance, je re-

VELIKA POVCDENJ V CINCINNATI, OHIO

Cincinnati in Pittsburgh sta v nevarnosti preplave. — Ohio reka je prestopila varnostno črto ter še vedno narašča. — Prebivalci preganani iz domov.

Cincinnati, O., 4. januarja. — Nepriznani mrzli val, ki se je pojavil v Cincinnatiju tekom pretekle noči je preprečil pretečo resno poveljenj, ki bi najbrž povzročila obsežno materialno škodo. — Sozlasno s poročilom zveznega vremenskega departamenta. Ohio reka na tej točki je danes registrirala približno 52 čevljev in le rad tega, ker je nenehno težko deževje zadnjih par dni in ker se je pojavil nepriznani mrzli val, ni narasla reka na 60 čevljev. — Je rekel vremenski izvedenec Deveraux.

Izjavil je, da pričakuje, da bo narasla reka jutri do 53 ali 55 čevljev.

Železniški uradniki na Central Union postaji so bili pripravljeni zapustiti postajo, če bo narasla voda višje kot do 53 čevljev, kajti v takem slučaju prepavi voda dohod k postaji. Vlake se bo diržiralo z zunaj ležečih postaj, če bi bilo potrebno zapustiti centralno postajo.

V bližini nahajajoča se mesta v Kentucky-ju ne bodo trpela, razven če bo doseglo vodovje 55 čevljev.

Pittsburgh, Pa., 4. januarja. — Ker so reke Ohio, Monongahela in Alleghany narasle za več kot štiri čevlje nad višino preplave, pričakuje Pittsburgh v družbi drugih krajev v kotlini Ohija prvo poveljenj v desetih letih.

Ko je napočilo jutro, je doseglo vodovje 26 čevljev ter je bilo pričakovati, da bo tekom dneva naraslo na 29 čevljev. Ceste v nižjem severnem delu so bile pod dvema čevljema vode in istoka kot tračnice Baltimore in Ohio železnice, vsled česar je bil ustavljen tovorni promet ter so bile številne industrijske naprave prisiljene prekiniti obratovanje.

Ker so reke preplavile zatvornice, je bila navigacija na vseh treh rekah prekinjena radi nevarnosti, spojene s tem.

Poročila iz drugih mest ob reki Ohio kažejo, da je pričelo vodovje preplavljati ceste in da se bili prebivalci prisiljeni umakniti se v višja nadstropja svojih hiš.

Louisville, Ky., 4. januarja. — Reke na številnih točkah v tej državi so bile danes blizu preplavne višine in poročila iz iztočnega Kentucky-ja kažejo, da so se pojavili posipi v nekaterih delih gorovja vsled neprestane deževja zadnjih dni, vsled česar je bil oviran tudi železniški promet.

ZRAČNA ZVEZA.

Carigrad, Turčija, 3. januarja. — Angorska vlada je podelila neki turško-nemški družbi dovoljenje, naj uvede redno zračno zvezo med raznimi turškimi mesti. Prva črta bo otvorjena meseca marea in sicer med Angoro in Carigradom. Sedaj traja vožnja po železnici med tema dvema mestoma 26 ur, v zrakoplovu bo pa mogoče dospeti iz Angore v Carigrad v dobrih dveh urah.

Kel, da bo ostal kontrakt pravomočen, ker ni imela igralka nobene stika s streljanjem.

Policija je pričela preiskovati tudi v neki drugi smeri. Hoče namreč ugotoviti, če igrajo v tej aferi omamljiva sredstva tako ulogo kot so jo igrali v drugih aferah v krogih kinematografskih igralcev.

AEROPLANI PORAZILI MEHIŠKE VSTAŠE

500 pristavev generala Figeroe je padlo v bitki. — Glavni napad se je završil iz zraka. — Proklamacije kmečke konvencije. — Osnovani se bodo posebni kmečki batalijoni, katere bo Obregon preskrbel z orožjem. — Živilski diktator bo zatrl profitirstvo.

Mexico City, Mehika, 4. januarja. — Vojni departament je dobil poročila o porazu generala Figeroe, vstaškega poveljnika. Porazil ga je general Caravelo pri Zaculpanu, majhni vasi v državi Mexico, pet in petdeset milj južno-zapadno od zveznega glavnega mesta. Dosedaj ni še dospel oficijelno poročilo glede te bitke. Poroča pa se, da so izgubili vstaši petsto mož, ubitih, ranjenih in jetnikov. Figeroa, ki je zapustil državo Guerrero, je navalil na državo Mexico s 1200 možmi, katerim so poveljevali štirje njegovi glavni priobčniki. Izbral si je Zaculpan kot glavno postojanko ter čakal na napad Caravea, kateremu se je poverilo uničenje te vstaške skupine.

Oddelek zrakoplovov je obstrlel položaje Figeroe ter prisilil vstaše priti na prosto polje, kjer so se spoprijeli s četami Caravea. Po kratki, a krvavi bitki so ostale federalne čete zmagovite ter razorganizirale vstaše, ki so pričeli bežati proti državi Guerrero.

Pedro Cabay, vojaški poveljnik v Queretaru, je dospel s tisoč možmi v Pachuca, v državi Hidalgo, pet in petdeset milj severno od mehiškega glavnega mesta in isto je storil tudi Viktor Montez z dvesto konjeniki. Ta dva oddelka se bosta borila proti Marchala Cavasos, ki si je izbral državo Hidalgo za svoje revolucionarne aktivnosti. V Cavasos se je umaknil do okolice Tulancingo, v Hidalgo, štiri in dvajset milj severno-zapadno od Pachuca.

Kmečka konvencija, ki se je sestala večeraj v Durango City, je izdala proklamacijo na kmete po deželi. Ta proklamacija navaja vzroke, radi katerih podpirajo delavci v Durangu Obregona. Konvencija je imenovala komitej, ki bo obiskal Obregona ter prosil za orožje za kmečke bataljone, katere se organizira sedaj.

Governer zveznega okraja Mexico je sklenil imenovati živilskega diktatorja, ki bo imel polnomoč zatreti profitirstvo v živilih ter določiti cene glavnih potrebščin.

Washington, D. C., 4. januarja. — Čeprav se ni pripetilo še ničesar, kar bi moglo vplivati na sklep ameriške vlade, da proda vojni material Obregonovi vladi v Mehiki, je vendar znano, da so gotove podrobnosti transakcije težak problem.

Razmišljanje o metodi plačevanja mehiške vlade za prodano orožje in vojni material je spravilo na površje vprašanje, če bi se dogovor glede kredita lahko smatralo za posojilo za Mehiko, v katerem slučaju bi potreboval predsednik-avtorizacije kongresa, predno bi odobril tozadevni dogovor.

Preobile armadne zaloge se je prodajalo v Združenih državah na temelju kontraktov za odplačevanje tekom daljše dobe, vendar pa ni znano, če bi bilo mogoče uporabiti isti princip glede mehiške transakcije. Vojni tajnik Weeks, ki ima v rokah vse podrobnosti prodaje, ni objavil nobenega komentarja glede pogajanj.

Nobenega dvoma ni slišati glede avtoritete administracije, da proda vojni material Obregonovi administraciji in rešitev najbolj težavnega problema, ki se je pojavil v zvezi s tem, bo najbrž mogoče najti v dogovoru glede plačila v gotovini. Taka transakcija bi odstranila vse zadrege, ki bi se drugače morda lahko pojavile.

VENIZELOS NI OPTIMISTIČEN.

Atene, Grška, 4. januarja. — Prejšnji ministrski predsednik Venizelos, ki je dospel v Atene zgodaj danes zjutraj, ni hotel dati nobenega podrobnega ugotovila, a iz njegovih splošnih pripomb napram polkovniku Plastirasu, načelniku revolucionarnega komiteja ter drugim uradnikom in časnikarjem, s katerimi se je sestel, je razvidno, da ni posebno optimističnega mnenja glede notranjega položaja na Grškem.

Rekel je, da se je vrnil na Grško na povabilo voditeljev revolucije, da bo skrbno preštudiral položaj in da bo skušal pomagati svojo deželi z njenih sedanjih zadreg.

Dostavil je, da se ne bo mudil dolgo časa tukaj, temveč le toliko časa, dokler bo domneval, da je njegova navzočnost v domovini resnično potrebna.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA SLOVENSKE DNEVNIK 'GLAS NARODA', NAJVEČJI ZDRUŽENIH DRŽAV.

V KOPALNI BANJI SE JE USMRTIL.

Včeraj se je ustrelil v svojem stanovanju v New Yorku 50-letni Harry H. Windhorst. Sosedje so slišali strel. Ko so vdrli vrata, so ga našli mrtvega v kopalni banji.

VEDNO VEČ OSTANKOV FR. ZRAČNE LADJE "DIXMUDE".

Tunis, Afrika, 4. januarja. — V bližini obali so našli velik kotel za gorivo. Zrakoplovni strokovnjaki so ugotovili, da je to kotel z vodilnega balona "Dixmude", ki se je posrečil nad Sredozemskim morjem.

KOLEDAR za leto 1924

STANE SAMO 40c
Naročite ga takoj, da ne boste brez njega

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah:

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštni črkvni zavod" in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugo, kjer je pač za hitro izplačilo najugodnejše.

1000 Din. \$12.30
2000 Din. \$24.40
5000 Din. \$60.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računimo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

200 lir \$ 9.80
300 lir \$14.40
500 lir \$23.50
1000 lir \$46.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 200 lir računimo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Za pošiljave, ki prispeljo mesec pet tisoč dinarjev ali po dva tisoč lir dovoljujemo po možnosti še poseben popust.

Vrednost dinarjev in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dospel poslani denar v roke.

Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street Tel. Cortlandt 4887 New York, N. Y.

Glavno zastopništvo Jadranske Banke.

"GLAS NARODA"

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
Slovene Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.**"GLAS NARODA"**
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za leto letg	\$7.00
In Canada	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedelje in praznikov.
Dopis brez podpisa in omenitve se ne prišteje. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bilance naznači, da hitreje najdemo naslovnik.**"GLAS NARODA"**
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876**ANGLIJA POD DELAVSKO VLADO**

Anglija je dospela do obratne točke v politični zgodovini. Vrjetno je, da bo uveljavljena delavska vlada in v teku dveh ali treh tednov.

Ta položaj je seveda navdal z velikanskim strahom Tory-je ali konservativce ter sebične liberalne industrialce. Niti malo pa ne razburja trezno in smoteno mislečega konservativca ali liberalca, ki se toliko potrudil, da so podrobno ogleda delavski program ter preštudira rekorde mož, ki bi sestavili delavski kabinet, in konečno tudi značaj in ustroj parlamenta, pred katerega bo najbrž stopil Ramsay MacDonald kot ministrski predsednik.

Delavska stranka se bo mogla vzdržati v vladi seveda le s pomočjo gotovih liberalcev in konservativcev. Asquith in Lloyd George bosta podpirala MacDonalda le v zmernem programu. V trenutku, ko bi skušal sprejeti zaplenjavalne postavbe, bi se konservativci in liberalci takoj združili, da ga uničijo.

Skoro pozitivno se lahko reče, da ne bo sedanja poslanska zbornica sprejela nobene zakonodaje, s katero bi bil uveljavljen naglavni davek ali nacionalizacija industrije.

McDonald ve to. Če bo skušal spraviti na dnevni red prvi ali drugi načrt, bo storil to izključno le z željo, da bo poražen, nakar se bo lahko zopet obrnil na volilce v naporu, da dobi večino v prihodnji poslanski zbornici.

Noben politični izvedenec ni mnenja, da bi nadaljnje splošne volitve v teku naslednjih dvanajstih mesecev radikalno spremenile poslansko zbornico. Če bi sedanji slabi časi trajali še naprej, bi mogoče dobilo delo v treh letih varno in delavno večino. Skoro vrjetno pa je, da bi postal do onega časa naglavni davek del liberalnega programa.

V zadnjih par mesecih se je v resnici zgodilo v Angliji naslednje. Od več kot devetnajstih milijonov volilcev so štiri milijoni in pol sklenili, da je treba dati delavski stranki priliko, ker niso bili konservativci in liberalci zmogni zopet uveljaviti prosperiteto.

Poldrugi milijon nezaposlenih, ki pa so bili povsem mirni in redni, je prepričan, da ne more delavska stranka storiti zanje manj kot so storili konservativci in liberalci. Dejstvo pa je, da je bilo tekom zadnjih volitev 9,700,000 glasov proti delavski stranki.

Problem MacDonald je vsaj podvojiti svojo volilno silo v deželi. To se mu bo najbrž tudi posrečilo, če bodo razmere na kontinentalnih evropskih trgih še dalje onemogočale angleške eksporte.

Delavska vlada, katero bo najbrž imela Anglija tekom tekočega leta, bo v zakonodajnem oziru indolentna z liberalno vlado. Možno bodo drugi, a odredbe se ne bodo izpremenile.

Izrazita sličnost je med tem, kar obljublja deželi liberalizem, in tem, kar obljublja delo. Programa obeh strank se razlikujeta v tem, da zagovarja delo naglavni davek ter nacionalizacijo industrij.

Vse, kar bi storili MacDonald in njegovi pristaši v uradu, bi storil z veseljem tudi Lloyd George, če bi smatral za primerno ter v interesu naroda.

Lloyd George je prav tako napreden v svojih idejah kot je večina bodočih delavskih ministrov. Zagovarjal bi celo naglavni davek, če bi ga smatral za praktično sredstvo pri odpravljanju sedanje ekonomske zmede.

MacDonald pravi, da ne bo storil več, kajti naglavni davek ni vera delavske stranke.

Dopisi.

Pittsburgh, Pa.

Kar je meni znano, nekatere tovarne ne delajo s polno paro kakor bi lahko. To je kapitalistični sistem že od nekdaj. Če vidijo, da imajo sami zadosti, potem trpinca ne poznajo. Vzrok je pa tudi delavec. Govoril sem z nekim rojakom, ki mi je omenil, da so vsi za osemurno delo glasovali. Bravo, sem odgovoril; ali ste tudi za boljše plačo govorili? Ni mi mogel tega povedati. Kapital jim da 8-urno delo, za 8 ur plačo, delati pa morajo bolj, da doprinesejo še tisti dve uri. — Mikarji delamo dobro. Vedno je dosti novih naročil. Kar se pa drugega tiče, ne bom

razkladal. Na društvenem polju smo dobri, ker nobeden ne ve, kje ga nesreča čaka. Svetoval bi rojakom, da naj pridejo v Slovenski Dom na Butler St., kjer so vsako nedeljo kake društvene seje. Lahko se zavarujete, pri katerem društvu vam bolj ugaja.

Vsem rojakom želim srečno novo leto, Glasu Naroda pa veliko napredka v letu 1924.

Lorenz Shustershitz.

Girard, Ohio.

Delavske razmere so bile minulo leto še precej povoljne. Obraboval se je s polno paro vse leto. Pa kaj hočemo mi delavci odgo-

riti na to? Kapitalisti spravljajo masne dividende, mi delavci imamo pa prazne zepce ob zaključku starega leta, kajti kolikor smo zaslužili, smo imeli komaj za vsakdanje potrebe. Mislim, da bo vsak lahko na kratko izračunal, koliko mu je ostalo. Usoda nam je odločila, da si moramo v potu svojega obraza služiti vsakdanji kruh, ako hočemo živeti.

Na društvenem polju jako lepo napredujemo. Kar presenečen sem bil, ko sem čul, da priredi pevski zbor "Ljubljanski Vrt" na Silvestrov večer krasno predstavo "Sin", dramo v 4. dejanjih. Predstava je bila jako povoljna. Trgovca Slaka je predstavil Mr. Jaklovič, ki je svojo ulogo izvršil povoljno. Očeta Slemenca je predstavil Mr. Frank Preveve. Kot nova moč, ker je privikar nastopal v ulogi očeta, je svojo ulogo izvršil z najboljšim uspehom in tudi maska mu je pristojala tako dobro, da je upati, da bo v bodoče še lahko večjo ulogo igral. Dr. Ivana Trdino je predstavil Mr. Gantar. Zeno očeta Slemenca je igrala Mrs. Malči Rapsel z dobrim uspehom. Slemenčev hčerko Tilo je igrala Miss Jospina Jelenc. Še dosti dobro, samo da bi bila malo glasnejša, kar pa upam, da se drugič popravi. Ulogo Metoda je igral Mr. Ivan Križaj Slavkovo hčerko Marico je igrala Miss Frances Krvina. Ulogo Helene je igrala Mrs. Frances Dobrovolj. Pokazala je pravo sliko v svojem nastopu in samozatajevanju. Ulogo Meto je igrala Mrs. Jenny Leskovec. Ulogo Cirila je predstavil Mr. Jos. Leskovec z odličnim uspehom. Ulogo orožniškega vodje je igral Mr. Andy Krvina, samo da bi bil nastopal bolj resno kot mož postavbe. Predstavo sem dobro opazoval, zato moram reči, da je bila z ozirom na kratak čas, ko so se igralci učili, vseskozi do vršena.

Imam še nekaj omeniti. Opazil sem, da se naši Slovenci in Slovenke malo zanimajo za dramatične predstave. Ali imate kaj lepšega in krasnejšega, kot če vidite slovensko predstavo in slišite petje slovenskih pevcev, posebno pa še v tujini! Vsa bi moral reči: slovenske matere sem sin, hči, tja grem v moj dom, da vidim svoje rojake in rojakinje, da vidim predstavo in slišim petje ter se spominim, kako sem enkrat v svoji rojstni vasi stal na vasi z drugimi tovarni, kjer smo zapeli kako podokotno. Dragi mi rojaki, ako se zmed nas kdo poda v staro domovino, se bo vsak začudil, kako so obiskane predstave in kako se narod zanima za to. V vsaki večji vasi je dom in skraj vsako nedeljo so predstave in pevski zbori nastopajo. Tukaj v Girardu imate pevsko in dramatično društvo "Ljubljanski Vrt", ki vam nudi dramatične predstave in krasne slovenske pesmi. Dragi rojaki in rojakinje, obiskujte predstave in koncerte, da tako pokazate, da se zanimate za napredek in izobrazbo naroda. Sedaj, ko se je začelo novo leto, pustite sovraštvo in si podajte vsi z veseljem srecem v slogi roke. Vsi za napredek, da bomo dokončali delo, ki nas čaka.

Končno vse rojake in rojakinje iskreno pozdravljam in vam voščim veselo in srečno novo leto. Poročevalce.

Barborton, Ohio.

Naselbina Barborton je ena najnaprednejših slovenskih naselbin v Ameriki. K napredku te naselbine sta v prvi vrsti pripomogli Mr. Andrew Bombach in Mr. John Ujčič. Prvi je ustanovil številno mladeniško godbo, katere člani so sami mladi dekci, ki že izborno igrajo. Sedaj pa se ustanavlja dekliška godba, h kateri imajo pristop dekleta od 12. do 15. leta. Slovenci so torej lahko ponosni na svojo mladino, in starši onih deklet, ki bi hotele pristopiti k dekliški godbi, naj se oglašajo pri Mr. Bombachu, ki bo dekleta poučeval v godbi kot podučuje tudi fante. Ta dekliška godba bo nekaj posebnega, ker takšne še ni med Slovenci v Ameriki.

Samostojno podporno društvo Domovina ima svoj lasten dom, v katerem se nahaja velika dvorana, pod dvorano pa enako prostorna klet, v kateri je bara in razne shrambe. V dvorani se nahaja lep gledališki oder, kjer se prirejajo razne igre in predstave. Oskrbnik in upravitelj dru-

štvene dvorane je neumorno delavni Mr. John Ujčič, ki žrtvuje ves svoj prosti čas dobrobiti in koristim društva. Pod njegovim spretnim in poštenim gospodarstvom je imelo društvo Domovina v letu 1923, \$2066.60 dohodkov, ki so prišli večinoma iz dvorane in iger. Kadar ni domačih veselje se oddaja dvorano ob sobotah različnim angleškim društvom, ki prirejuje v nji ples in druge zabave. Vse to vrže lepih dohodkov, s katerimi Mr. Ujčič skrbno gospodari in upravlja. — Tu imajo Slovenci tudi posebno sobo, nekak klubov prostor, kjer se shajajo na prijateljske pogovore, ki se razpletajo med njimi ob čaši vina, s katerim je Domovina bogato založena. Tajnik Domovine je Mr. Poje, imen predsednika in blagajnika pa žal ne vem.

Lep in užitekapoln večer nam je priredila tudi rodbina Mr. Centa, ki lastuje svojo hišo nekoliko izven Barbortona, namreč v Sherman, O. Tamkaj nam je igral domači orkester, ki sestoji iz sledečih: Miss Julia Centa, (piano), njen brat Mr. Paul Centa, (trombon), Mr. Edward Bombach (violina), Mr. Feodor Bombach, (saxophone) in Mr. And Bombach, godbeni inčitelj, cor net. Dasi je orkester še mlad, že dobro igra, posebno se odlikuje pianistka, Miss Julia Centa, lepa šestnajstletna hčerka in dijakinja visoke šole, ki kaže izvanreden muzikalični talent. Rodbina Centa je vsega spoštovanja vredna rodbina, kateri je mar splošni na predek in blagor svojih otrok. — V imenu vseh navzočih naj sprejme cenjena obitelj, moja prisrčno zahvalo za nepozaben lepi večer.

Na društvenem polju so barbertonski Slovenci dobro preskrbljeni in vsak izmed njih pripada več društvom, tako da se ne preskrbljeni za slučaj bolezni in njihovi svojci za slučaj rediteljeve smrti. Napredek je pač opaziti vsepovsod.

Da bi se mogel zahvaliti vsa kemu posebej za izkazanje prijateljstva in gostoljubnosti, ki sem je bil v Barbortonu deležen je skoro nemogoče, ker bi vzele preveč prostora v listu. Omenim naj med številnimi prijatelji in znanci le p. n. rodbine M. Leksa, Mr. Mike Pristova, Mr. Doleša in rodbini mojih dobrih starih prijateljev Mr. Bombacha in Mr. Ujčiča. — Živeli in do svidenja v poletju!

A. Šabec

Vinska razstava v Beogradu.

Poroča se, da se pripravljajo v Beogradu velika vinska razstava, ki se bo vršila v najkrajšem času in na kateri bodo razstavljena vina iz vse Jugoslavije. Svaha te razstave je vpoznanje inozemstva z jugoslovanskimi vini.

Preventivno zavarovanje življenja.

Dne 6. decembra 1923 se je vršila v New Yorku 17-letna konvencija Zveze predsednikov zavarovalnic za življenje. Pri tej priliki je bilo sporočeno, da so znašale vse zavarovalnine koncem leta 1923 nad 55 milijonov dolarjev, to je več kot vse zavarovalnine po ostalem svetu. To dokazuje, da je v tej deželi dobro preskrbljeno za zavarovanje v slučaju smrti. Pravo zavarovanje življenja je pa obdržati zdravje, izogibanjem nevarnih bolezni. Trinerjevo Grenko Vino izborna ohranjanje zdravja, ker izčišči črvesni sistem ter ga ohranja čiste. Zabasana čreva so vališče bolezni. Iz tega izvira zaprtje, glavobol, nespečnost, slab tek; vse to pa zmanjšuje vašo odporno silo. Če se razlijejo po vašem telesu strupi, ni v nevarnosti samo vaše zdravje, pač pa tudi vaše življenje. Trinerjevo Grenko Vino prodajajo vsi lekarnarji in prodajalci zdravil. Pri njih lahko dobite tudi naslednja zdravila: Trinerjev Mirlec Kašlja zoper prehlade in Trinerjev Limiment zoper revmatizem, nevralgijo in ozeblino.

(Advertisement)

Peter Zgaga

Kdor hoče jesti pristno laško polento, naj gre v Italijo; kdor hoče piti pristen šampagne, naj gre na Francosko; kdor hrepeni po pristnem pivu, mora iti v Monakovo; kdor bi se rad natesal pristnih slovenskih žgancev, mora iti v Bohinj;

če hoče kdo v Ameriki slišati slovensko petje, mu ne kaže drugega kot iti v Brooklyn poslušati Slovenski kvartet;

kdor se hoče neumnosti nasmejati, mora čitati Zakrajškove članke;

oni, ki hoče jesti pristne kranjske klobase, take, ki dušo tolajo in delajo želodec dobrote, mora iti v North Bergen k Rotetu.

Jaz vem, kaj govorim, in vem, kaj je kranjska klobasa in zato mi lahko vsakdo verjame.

Čast Rotetu, ki jih zna delati, slava njegovi gospe, ki jih z okusno pripraviti, — in navsezadnje tudi hvala tisti nesrečni živali, ki je neprestovoljno žrtvovala svoje življenje v nameri da smo se dobro imeli.

Ženske imajo v Ameriki vedno več kredita. Vedno predrnejše so in vedno več zahtevajo.

Kmalu bo v tem ali onem listu zagledala beli dan naslednja podoba:

Slovenka, stara petindvajset let, lepe zunanosti in pripravne postavbe, bi se rada poročila z bogatim Slovincem, ki zna kuhati, ribati, peglati, pospravljati, otroke previjati in slamnike delati. Ponudbe brez slike naj se pošljejo na naslov: Marička Miklošič, New York City.

Na ameriških bankovcih je naskičano svarilo, da bo vsak tisti, ki bo skušal bankovce ponarejati, zaprt par let in poleg tega bo moral še plačati par tisoč dolarjev kazni.

To je dobra odredba.

Bankovcev pa ne tiskajo samo v Ameriki.

Tiskajo jih tudi po drugih državah, največ pa v Nemčiji. V Nemčiji tiskajo bankovce za milijon in bilijon mark.

Bankovce brez svarila pa ni dosti vredni.

Vsled tega bi svetoval nemški vladi, naj da na bankovce za milijon mark natisniti sledeče svarilo:

Vsačega, ki bo skušal ta bankovce ponarediti, bomo posilili v blaznico ter ga proglasili neozdravljivo blaznim.

Rojak je imel hudo ženo in pet let starega sina.

Sinček je bil priden in prijeten, ženska je bila pa satanu podobna.

Otroci so pa otroci. Čudne stvari jim že rojijo po glavi.

In tako se je zgodilo, da je nekoga večera vprašal nedolžen sinček svojega očeta:

— Papa, povej, zakaj si vzel mamoo?

Rojak je ves solzan objel otročička ter vzkliknil:

— Torej se že tudi tebi zdi čudno, moj ljubi otrok!?

Kadar je zakonska žena izredno prijazna, dobra in prilizljiva, misli brez dvoma na svojo novo obleko, katero namerava naročiti pri šivilji.

In kadar je zakonski mož izredno potr, čemer, siten in zadržljiv, mu roji po glavi nova obleka, katero misli naročiti njegova žena pri šivilji.

NOVA ZANIMIVA KNJIGA**NA KRVAVIH POLJANAH**

Spisal Ivan Matičič

Cena s poštnino

\$1.50

Jugoslovanska**Katoli. Jednota**

Ustanovljena 1. 1898

Inkorporirana 1. 1904

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Presednik: RUDOLF PERDAN, 923 E. 185 St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Box 561, Ely, Minn.
Blagajnik neplačanih smrtin: JOHN MOVER, 411 — 12th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravniki:

Dr. JOE V. GRAHEK, 303 American State Bank Bldg., 600 Grant St. at Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZBASNIK, Room 206 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIC, 1334 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. FORENTA, 310 Stevenson Bldg., Puyallup, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravstveni odbor:

VALENTIN FIRK, 780 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 383 Park St., Milwaukee, Wis.
JOSEF STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELAR, 638 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tiskajo se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniške sprotnevali naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovancem za vreden pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrne na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali članicami.

Jugoslavia irredenta.**Počitaljančevanje Primorja.**

V nedeljo 9. decembra dopoldne je bil v Senožcih v prostorih ljudske šole odprtjen otroški vrtec Lega Nazionale, ki ga obiskuje znanekral okoli 20 slovenskih otrok. V kratkem namerava Lega Nazionale otvoriti otroške vrtce še v Sežani in Hiriški Bistrici.

Iz politike koroških Slovencev.

Na zahtevo zaupnikov se je vršil nedavno v Celovcu izredni občni zbor "Političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem". Razlog za sklicanje izrednega zbora so bile velike težave povodom volilnega boja; pripetilo se je nekatere napake, ki so se pozneje sicer poravnale, vendar pa je odbor smatral za potrebno, da odstopi in da članom prostoro. Po kratki debati se je staremu odboru soglasno izrekla zaupnica. Za predsednika je bil potem z veliko večino glasov izvoljen poslanec dr. Petek, prvi podpredsednik je Warunt z Brda, drugi podpredsednik Ogris iz Bilčeva, tajnik Stare iz Hedš in

Kriza na binatskem vinskem trgu.

Iz Višca poročajo, da je kakovost letošnjega vina v tamšnjem okolju sleer jako dobra, vendar pa ni prav nikakih kupeev. Mnogi vinogradniki, ki so imeli z vinogradi velike stroške, se nahajajo v kritičnem položaju. Prej se je še predalo nekaj starega vina po povprečno 2 Din za liter, slabše vrste tudi mnogo ceneje, po novih vinih pa kljub dobri kakovosti ni popravčevanja.

Novo leto**novi začetek.**

Mnogo v preteklem letu storjenih napak se lahko popravi v tem letu.

Ako niste v preteklem letu nič prihranili, namenite se hraniti v tem letu; ako ste v preteklem letu hranili, odločite se, v tem letu še več prihraniti.

Pošljite Vaše Prihranke naši Banki na

"SPECIAL INTEREST ACC'T"

kjer so Vam 4% obresti in neovrgljiva sigurnost zajamčena.

Vse vloge poslane nam do

10. januarja, 1924

obrestujejo se že od 1. januarja tako, da ne izgubite trimesečnih obresti.

Za denarne pošiljave in vse druge bančne posle se vselej lahko zaupno obrnete na dobro poznato —

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street : New York, N. Y.

Glavno zastopstvo Jadranske Banke.

TRPLENJE in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega planinskega polka.

V knjigi so popisani vsi boji bivšega slovenskega polka od prvega do zadnjega dne svetovne vojne. Iz Galicije, z Doberdobske planote, z gorovja s Tirol, Fajtjega hriba, Hudega Loga, Sv. Gabrijela, Pijave in o polkovem uporu ter njega zakletvi.

Knjiga je trdo vezana, vsebuje 270 strani in 25 slik iz vojne.

"GLAS NARODA" 82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Leto 1924 bo precej ugodno za delavce te dežele.

Novo leto se je v splošnem pričelo ugodno za organizirano in neorganizirano delo. — Manj splošnega in manj sezonskega nezaposlenja in primanjkuje izurjenih in neizurjenih delavcev. — Le ena resna stavka je vrjetna, namreč v premogovnikih mehkega premoga, a predsedniške volitve bodo najbrž rešile položaj.

Poroča John J. Leary.

Novo leto se pričinja ugodno s stališča dela, organiziranega in neorganiziranega.

Pričenja se z manjšim splošnim in manjšim sezonskim nezaposlenjem kot smo ga opazili ob kateremkoli prvem januarju izza dolgega poloma, ki je bil posledica vojne "prosperiteta". Nezaposlenosti je celo povprečno manj kot pa v letih pred vojno. Opazimo še nadaljno stvar, namreč pomanjkanje izurjenih in neizurjenih delavcev v nekaterih strokah in nekaterih delih dežele in le ena stavka večje važnosti se nam obeta za tekoče leto, čeprav ropota nekoliko v številnih poslih in industrijah ter lahko pričakujemo par eksplozij, ki pa bodo s splošnega bolj zanimive kot pa važne.

Edina velika stavka, ki nam dejanski preti, je prekinjenje dela v unijskih okrajih mehkega premoga v deželi. Taka stavka je postala skoro vsakoletna prikazen v ameriškem industrialnem življenju.

Če bi ne bilo sedanje leto predsedniško, to je leto predsedniških volitev, bi povsem mirno lahko zapisali, da je taka stavka gotovost. Če pa pomislimo, da noče nobena stranka, ki je na krmilu v letu predsedniških volitev, dovoliti industrialnih nemirov količjak narodne važnosti, se nam zdi precej vrjetno, da bo ta stavka preprečena.

Ta možnost, da se vzdrži in ohrani mir, postane še večja, če pomislimo važnost glasov premogarjev. Ponavadi je zelo težko oceniti moč in obseg delavskega glasu in voditelji delavskega gibanja so spoznali, da j tudi skrajno težko izvesti glasovanje na to ali ono stran. Glasovanje premogarjev pa je kompaktno ter dobro disciplinirano ter se nahaja ponavadi na mestih, ki so skrajne strategične važnosti.

Indiana je v najboljšem slučaju dvomljiva država. V tej državi je bilo dne 1. decembra preteklega leta 28,540 premogarjev s plačanimi delavskimi izkaznicami. Država Ohio, ki je tudi bojno ozemlje, je imela ob istem času 41,316 unijskih premogarjev. Država Illinois, ki je manj dvomljiva, a prav tako važna, je imela 91,845 unijskih premogarjev. Ker ne plačujejo nezaposleni ljudje pristojbin, je dejansko število unijskih premogarjev v teh treh državah najbrž za pet in dvajset odstotkov večje kot pa število onih, kojih pristojbine so bile vplačane. Pretežna večina teh premogarjev obstaja iz državljanov in volilcev in vsled tega predstavljajo s svojimi stiki in zvezami možno glasovanje, katero morajo upoštevati voditelji strank in kandidati.

Tekom meseca februarja bomo lahko bolj jasno spoznali sporne točke v tem boju. Do onega časa bo konvencija United Mine Workers, ki se bo pričela dne 22. januarja v Indianapolisu, sestavila in objavila zahteve premogarjev. Če bodo prodrli konservativci s svojimi zahtevami, je skoro gotovo, da bodo dobili uradni navodila, naj zahtevajo le malo več kot obstoječe mezdne lestvice in delavne pogoje. Če pa bodo zmagali radikali, katerih pa bo v tekočem letu manj kot pred dvema leti, se bo ponavilo zahteve za peturni delavnik in šestdnevni delavni teden, kot že pogosto v zadnjih letih.

Delodajalci zahtevajo s svoje strani znižanje sedanjih plačilnih lestvic, da premorejo tekmovanje neunijskih polja in že več mesecev se vrši mogoča kampanja pod vodstvom neunijskih interesov, da se izsili stavko na celi črti. Glavni vzemirliji faktorji so ji razlogi in dejstvo, da je industrija danes skrajno demoralizirana. Neunjski premog prodajajo danes ob rovu za zadostno nizke cene, da je mogoče prodajati premog za nižjo ceno v unijskih ozemljih oddaljenih po več sto milj. Upoštevati pa je treba končno še domnevanje, da bodo cene premoga poskočile, kakor hitro bo izbruhnila stavka.

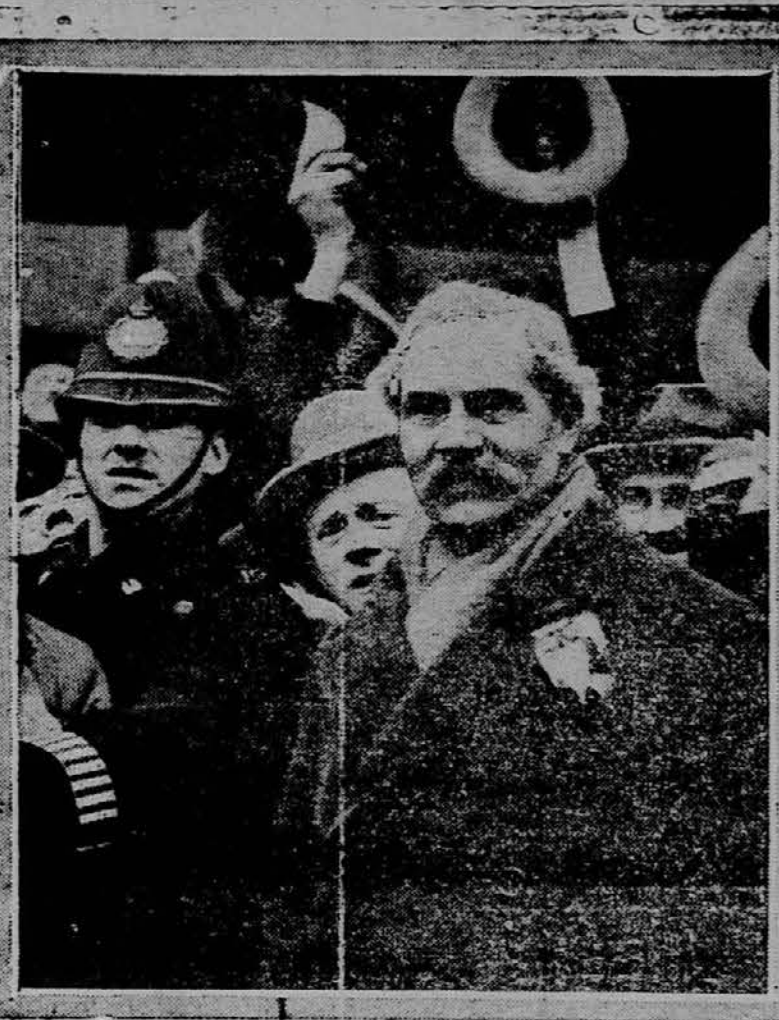
Poleg premogovne industrije so kovinarske industrije edine, ki trpe v sedanjem času na količjak resnejši depresiji. Splošno je prenehalo povpraševanje po tej vrsti dela in večja nezaposlenost vlada v železniških središčih, kjer je bilo na tisoče mož odloženih v zadnjih mesecih leta po izvršenju sklepa Zveze železniških eksekutivov, da se skrbi na določeno nižino število deranziranih kar in lokomotiv. Kljub temu pa se obrača val tudi v teh poslih in železnice kličejo nazaj na delo može, katere so odložile. Boljše je tudi povpraševanje po mehanikih v avtomobilskih in sličnih industrijah.

V primeri s premogarske in kovinarske industrije so razmere v gradilni in stavbinski industriji sijajne. Prav nič ni ponehalo pomanjkanje izurjenih mož v tej industriji in več dela je bilo storjenega ter se pričelo novega kot pomnijo najstarejši opazovalci v katerikoli prejšnji zimi.

Izpememba je tako velika, da zasluži izraz revolucije, karne ter je posledica treh činjenic ali faktorjev. — namreč povpraševanja po novih stavbah, v glavnem domovih, razvoja metod, vsled katerih lahko delajo celo v severnih delih dežele zidarji, pleskarji in drugi povsem udobno in varno v najbolj mrzlem vremenu, — kar je bila naravnost nezasišena stvar pred par leti ter končno možnosti čenjšega grajenja tekom zimskih mesecev.

Ta glavni razvoj je v glavnem posledica številnih industrialnih konferenc, katere je sklical v zadnjih dveh letih tajnik Hoover, nadalje sodelovanja med različnimi elementi v industriji po teh konferencah ter bolj jasnega spoznavanja varčevalnih možnosti vsled zidanja in grajenja v zimskih mesecih.

DELAJSKI VODITELJ NAVDUŠENO POZDRAVLJEN.

Ko se je vrnil delavski voditelj Ramsay Mac Donald v London, so ga člani delavske stranke navdušeno pozdravili. Če bo Baldwin resigniral, bo kralj brez dvoma poveril sestavo novega kabineta Mac Donaldu.

Razventega je več težkega grajenja, kot naprimer cesta in drugih javnih naprav kot pa ponavadi v tem letnem času. Posledica tega je bila, da se je porabilo dosti neizurjenega dela, oproščenega v drugih poslih. To oproščeno delo so sprejela vase, mesta in okraji z bolj ugodnimi vremenskimi razmerami.

Razven v New Yorku, kjer je stari Brindell Building Trades Council izvojeval povišanje za petdeset centov na dan za unije, ki so se vedno zvezane s tem svetom, nadalje v San Franciscu, kjer so se spoprijele unije ter "open shoperji" v smrtonosnem objemu ter v Chicagu, kjer se vedno traja boj, izzvan vsled odločitve sodnika Landisa, ni v gradilni in stavbinski industriji nikakih zmed in sporov ter nobenega znamenja, da bi se pojavili novi.

Opuščena je bila sedaj zahteva delodajalskih in kapitalističnih interesov, da se uveljavi nižje plače v industriji. Vspricho velikega povpraševanja po delu ter pomanjkanja izurjenih delavcev je bila ta zahteva pravcata ekonomska blaznost.

Nadaljevanje tega članka bo priobčeno v torek, dne 5. januarja.

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service. — Jugoslav Bureau.)

ČEVLJARSKA INDUSTRIJA V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

Tovarne za čevlje najdemo povsod v Združenih državah, ali središč te industrije se nahaja v New England državah. Že od začetka čevljarske tovarniške obrti je vzhod, zlasti država Massachusetts, prevladoval v proizvodnji čevljev.

Glasom zadnjega industrialnega štetja od 1. 1919 je bilo v Zdr. državah 1,449 tovarn za izdelovanje usnjenih čevljev, ki so proizvajale preko 330 milijonov parov vsakovrstnih čevljev na leto v vrednosti od preko 1,100 milijonov dolarjev. Industrija je tedaj zaposlovala čez 210.000 delavcev.

Države Maine, New Hampshire, Vermont, Connecticut in Rhode Island so prispevale nekaj čez polovico od celokupne vrednosti produkcije. Središča za čevljarsko industrijo so zlasti sledeča mesta, ki jih navajamo v postopnem redu po številu tovar. New York (kjer je 250 tovar), Haverhill, Mass., Lynn, Mass., Cincinnati, Rochester, Philadelphia, Brockton, Mass., Chicago, St. Louis, Milwaukee, Boston, Manchester in Auburn.

Ostale tovarne se nahajajo v raznih mesetih v državah California, Georgia, Indiana, Iowa, Kentucky, Louisiana, Maryland, Michigan, Minnesota, New Jersey, Tennessee, Virginia, Washington in West Virginia.

Povpraševanje občinstva po novostih v čevljih in izboljšani način izdelovanja zgornjega usnja, ki ga strojarne spravljajo na trg v neskončni mnogoterosti, sta prispevala k procvitu čevljarske industrije. Nikoli se ni izdelalo toliko raznovrstnih čevljev v vseh mogočih slogih kot dandanes. Moški, ženske in otroci obuvajo fine čevlje raznih barv in brez obzira na letni čas, in oblik je toliko, kolikor vzorcev je mogoče izdelovati.

Kože in krzna za strojenje in usnje za čevlje se večinoma uvažajo iz inozemstva, razen govedine. Da se zadosti potrebi, treba vendar le uvažati 45 odstotkov govejih kož, ki se tu ustrojajo v usnje. Te goveje kože prihajajo večinoma iz Argentine, Uruguaja in Brazilije. Skoraj vse kože in kozličje kože se uvažajo iz približno 70 raznih inozemskih držav, zlasti iz Kitajske, Indije, Južne Amerike in iz zapadnoindijskih otokov. Oveje kože se uvažajo večinoma iz Avstralije in Nove Zelandije. Iz Avstralije se uvažajo tudi kengurjeve kože in iz Indije in Jave bivolove kože.

Reorganizacija belgijske armade.

Dne 1. decembra je stopil v veljavo nov belgijski zakon o reorganizaciji armade. Po tem zakonu bo armada imela 48 pešadijskih polkov, med temi 24 rezervnih, 36 artilerijskih polkov, med temi 12 rezervnih, 10 kavalerijskih polkov, 1 kolesarski polk in 8 pionijskih polkov. V mirni dobi načeljuje armadi ministrstvo za narodno obrambo in generalni štab.

MacDonald o programu angleške delavske stranke.

Voditelj angleške delavske stranke pravi, da bodo prišle reforme stopnjama. — Nacionalizacije industrij se ne bo skušalo doseči potom radikalnih izprememb. — Na mesto nasilnih prodaj bodo stopila dolga odplačevanja. — Socializem hoče izboljšati, ne pa uničiti kapitalizem.

Piše J. Ramsay MacDonald.

Delavska stranka je predlagala posamezni naglavni davek na vsa privatna premoženja, ki prsegajo \$25,000, pričeni z odstotkom ter višje navzgor do maksima 50 odstotkov na posamezna premoženja, ki znašajo več kot pet milijonov dolarjev.

Vsa premoženja v "znesku" — \$25,000 ali manj naj bi bila izvezena.

Ta načrt bi po sprejema uporabili zakladniški izvedenci, da ga napravijo izveljivim in raztegnilo bi se plačevanja na daljšo dobo, da se prepreči nasilno prodajo lastnine, ki bi neprimerno depimirala cene.

V slučaju, da prevzame delavska stranka vodstvo, se bo vršila parlamentarna preiskava. Naše stališče glede nacionalizacije industrije je obrazloženo na naslednji način v volilnem manifestu: "Delavska stranka deluje za ustvarjenje občine zadržnega delovanja. Prepričana je, da je bil storjen že pričetek v znanstveni organizaciji industrij. V praktičnem duhu se bo uporabilo princip javnega lastništva in kontrole rogov, železnice, postaj za električno silo in razvoj občinske službe."

"Nacionalizacijo naj bi se doseglo polagoma, ne pa potom radikalnih izprememb."

Nekdo je rekel, da je ni bolj mučne stvari kot pa je nova ideja. Ker so se nekaj časa diskreditirani politiki posluževali socializma kot strašila ali parklja, hočem pojasniti, kakšne vrste socializem zagovarja angleška delavska stranka.

Doba kapitalizma, ki se je pričela z razkritjem sile premoga ter iznajdb strojev, je imela za posledico neizmerno slabo stanje. Upravičene pritožbe delavcev v tvornicah, delavnicah in rovi, strašni dokazi človeškega prodanja, številne preiskave in komisije, so prilepile nevolne politike uveljaviti obširen sistem tvorniških, sanitarnih in zavarovalnih postav, o katerih se sedaj splošno priznava, da so bile nujno potrebne.

V zadnji politični kampanji v Angliji se je napadli socialiste kot sovražnike celega socialističnega sistema. Ta obdolžitev pa je napačna. Socialisti ne smatrajo kapitalističnega sistema popolnoma ničrednim. Sprejmejo ga kot zgodovinsko dejstvo. Priznavajo, da je prispeval k narodnemu bogastvu, da je povečal uspešnost človeškega dela. Socialisti pa želijo, da se koristi tega sistema boljše porazdeli in da se odpravi nekatera zla. Nočejo pa uničiti sistema samega.

Če nam pripovedujejo uspešni kapitani industrije, da je Veliki biznes le naravni način dokazovanja, kdo je najboljši mož, nas veseli, da imamo povsem drugačne pojme o "naravi" in o "najboljših možih" in da ni še postal splošen brezdušni materializem kapitalizma.

Prispevki kapitalizma k napredku pa so istiniti. To sem vedno priznaval. Prav tako razvidne pa so nevarnosti in napake kapitalizma. Na ogromen način je povečal bogastvo, produkcijo, iznajdb, razkošje in materialno udobnost. Podredil pa je človeško življenje in človeški značaj strojem, trgov in dobičkom. Kapitalizem se ne more nikdar dvigniti višje kot do svojega glavnega cilja, ki je dobiček. Kadar postane dobrohoten in prijazen, preneha za trenutek biti kapitalizem ter postane individualizem.

Velik kapitalist postane lahko na ta način velikodušen, človekoljuben in naravnost vitežko dareljiv, a kadar dela to, ne opravlja tega kapitalizem. Za kapitalizem, ki posluje kot posameznik ali kot svet ravnatelj na čelu velike industrije, ni delavce nič drugega kot lastnik delavne sile in izurjenosti, nekaj, kar je mogoče kupiti kot premog, bombaz ali železno blago, katero se kupi in prodaja za tržno ceno.

Delavce je prodal samega sebe za toliko in toliko plače in z revolucijo, temveč, stalno evoker ne plača kapitalist za nič, čenjujo ali stalnim razvojem, sar ne potrebuje, so se iste ma-

Z drugimi besedami rečeno ni-

mamo namena iztrgati sedanji sistem s koreninami vred, pač pa mora sistem izrasti v boljši sistem, sistem, ki bo uveljavil to, kar mora uveljaviti vsak sistem, ki hoče biti trajen, namreč maksimalno produkcijo ter pravično razdelitev.

Kapitalizem se je koncentriral v traste in monopole. Postal je država v državi sami. V številnih slučajih je določal monopolne cene, omejeval produkcijo, da jo prilagodi svojim lastnim dobičkom ter proti skupnim interesom ter držal javnost vsaki dan in vsako uro v krepiljih svojega zatiranja. Na ta način se je proizvedlo velike mase ljudi, ki nimajo nobenega nisa za osebno prostost, ki so zadovoljni mučiti in trapati se za bomo življenje ter umreti konečno v luknji, v kateri so se rodili. Pojavili pa so se tudi ljudje, ki se lotijo dela le iz strahu pred stradanjem.

Alarmisti in kritiki delavske stranke objavljajo, da nasprotujejo socialisti kapitalu. To je naravnost bedasto. Socialisti pripisujejo kapitalu tako važnost, da ne vidijo nobene poti, kako ohraniti ga, preprečiti njega zlorabo ter njega uporabo na korist dežele in vseh prebivalcev kot na temelju sistema kot ga zagovarja angleška delavska stranka.

Naši nasprotniki razlagajo ne-prestano povsem napačno politične metode, kojih sprejem zahtemo od naroda. Pravijo, da skušajo uničiti socialisti stroj, ki je ustvaril skoro vse bogastvo ter prosperiteto naroda. Imenovali so nas komuniste ter nas celo primerjali z ruskimi revolucionarji.

Angleška delavska stranka je od prvega pričetka trdila, da ne more postati ruski komunistični eksperiment uspešen, ker je sprejel metode, ki diametralno nasprotujejo našim lastnim. Ruski komunistični voditelji so nas vsled tega obsodili ter storili vse, kar so mogli, da razcepijo naše gibanje. Listi, katere podpirajo v Angliji ruski sovjeti, nas prav tako trpko kritizirajo kot listi, ki so v službi kapitalistov. Rnsija pa se sedaj počasi vrača k prosperiteti, ker počasi sprejema naše metode.

Naši kritiki so izjavili, da bomo skušali proglasiti socialistično državo v obširnem aktu parlamenta, če bi dobili parlamentarno večino; ča bi potom enega revolucionarnega zakonodajnega napora skušali preiti od kapitalističnega k socialističnemu sistemu.

Jaz ne poznam nobenega uplivenega člana naše stranke, ki bi hotel kaj takega. Razlika med takim postopanjem ter našim je razlika med mazem, ki se loti površnih in zunanjih pojavov bolezni ter znanstvenikom, ki prouči ter odpravi vzrok bolezni.

Nacionalizacija takih industrij kot sta premogarska in transportacija ne bo izvedena v Angliji naenkrat, kot je bila v Rusiji, tudi če bi dobila delavska stranka absolutno kontrolo nad parlamentom. Preveč dobro se namreč zavedamo dveh dejstev: Prvič bi ne mogli izvršiti takega čudeža tudi če bi ga hoteli. Drugič pa je tkanina socialnih odnosov tako zapletena, da ni mogoče spreiti in stskati novega uzorca kar naenkrat. Države kot posameznika ni mogoče izpremeniti v trenutku, pač pa mora izrasti v boljši stvar.

Veliki problem tiči v tem, kako dobaviti potom vzgoje in izvržbanja mladine potrebno duševno silo ter izurjenost. Delavska stranka zahteva prostost, socialno in osebno. Nasprotuje vsemu, kar diši po birokraciji.

Kapital se poslužuje najbolj izkušenih agentov pri vodstvu svojih podjetij. Delavska stranka pa mora združiti najvišjo tehnično izurjenost uprave z ročnimi delavci v unijo ali zvezo socialne službe, ki bo zagotovila primerno izurjenost za produkcijo, energijo in uspešnost pri trženju in razdelitvi ter inteligencno, da se vzdrži stvari v teku z največjo uspešnostjo.

Donarna nakazila za Ameriko.

Iz Beograda se poroča: Ministrstvo pošte in brzojava je v Zedinjenim državam Severne Amerike doslo sporazum gledé nakazovanja denarja, ki se je pričelo z novim letom 1924. Iz Jugoslavije se more poslati največ 100 dolarjev. Posredovanje vrši samo poštna hranilnica v Beogradu.

Slovenec in Slovenkam v Ameriki.

Ker bo kmalu potekel rok, v katerem sem prosil vse tajnike naših društev ter posameznike, da dopošljejo čim več naslovov da pošljejo čim več imen in na imen v "Spominsko knjigo Slov. Narodnega Doma v Clevelandu", moram sporočiti vsem, da me je več tajnikov in posameznikov prosilo, da se ta rok podaljša. Radi tega bomo zaključili knjigo šele 15. januarja 1924. mesto 1. januarja; do tedaj imate še dovolj časa, da nabereite veliko imen. Do sedaj se jih je oglašilo veliko število, vendar prosim vse, da store kolikor je v njih moči, da naberejo v vsaki naselbini nekaj imen.

Bratje in sestre! Pomen te knjige je dalekosežen in koristna bo vsem. Želeli bi bilo, da bratje in sestre stopite v naše vrste ter skušate dobiti kolikor mogoče več imen. Vsak, ki da svoje ime, bo dobil za to knjigo, tistega pa, ki nam pomaga pri tem delu, se bo imenovalo na posebni strani, kjer bodo vpisani vsi tisti, ki so delujejo pri tem delu. Prosim vas, pojdite v vsako hišo i razložite pomen te knjige. V tej knjigi naj bi bil vsak Slovenec in Slovenka v Ameriki. Pokažimo tujcem, koliko nas je, in da se zavedamo svojega števila. Čas, ko bomo otvorili najkrajše stavbo, katero lastuje narod, delavstvo, v katerem podjetju se zgradili mi ameriški Slovenci, ki bo last celokupnega naroda. Bodite tudi vi naš sodružnik.

Vas iskreno pozdravljam v imenu direktorija S. N. Doma v Clevelandu. — L. F. Truger za publicistični odbor.

Potne črtice.

A. J. Terbovec.

(Nadaljevanje.)

Canon City ima že malo znakov južne Colorada, ker stoji v zelo prijaznem kraju, ob reki Arkansas obdan od krasnih sadnih vrst in visokih gora. Kolikor sveta je možno obdelati, je ves pod irigacijo in je zelo rodovit. V bližini je par premostovanih rogov, kjer se zadržijo nekaj naših rojakov. Med drugimi, sem našel tam tudi družino, katere nepovabljen gost sem bil pred dvajsetimi leti v Crested Butte, Colo. Spomin na splošno naklonjenost, gostoljubnost, božanske potice in druge dobrote tega sveta, katerih sem bil deležen tam, pa ni zamegljen tudi po dvanajstih letih. To pot sem našel na krvave klobase. Jaz pa jezen — in po njih! Zdi se mi, da bo moj sedanje potovanje nepretrgan paternošter krvavih klobas. Lahko mogoče, da ga kje molijo za menoj prilično takole: "Ki je mesto nas krvave klobase pojedel — Da bi ga koklja brenila, amen!"

S postaje v Canon City začne voziti vlak proti zapadu. Vidimo velike hiše pokore, državno jetnišnico, in malo naprej studenec železnate vode, ki ima baje zdravilne lastnosti, a ni posebno okusna za piti. Potem pa zadržimo v glasovito sotesko Royal Gorge. Reka Arkansas si je, v nešteti tisočletjih, izdolbla globoko strugo skozi živo skalo. Na obeh straneh se vzdigajo skalne stene skoro navpično do pet tisoč čevljev visoko. Sonce tu notri nikoli ne posije, in baje je možno videti zvezde pri belem dnevu iz te globine. Proga je večinoma vsekana v živo skalo, spodaj šumi bistra reka, hči planin, preko skal skačejo tuintam studenci. Dostikrat sem se že vozil skozi to sotesko, a vselej sem z zanimanjem obždoval to divje veličanstvo narave.

V Salidi se odcepi od glavne proge D. & R. G. W. železnice stranska, ozkotirna proga, ki se vije čez znameniti 10,856 čevljev visoki prelaz, imenovan Marshall Pass. V Grand Junction se obe progi zopet združita. Glavna proga pelje čez takozvani Continental Divide na Tennessee Pass (10,240 čevljev), blizu mesta Leadville, stranska pa na Marshall Pass.

Tri ure plezamo v nešteti ovinkih do vrhunca Marshall Pass-a, burja nosi droben sneg, vlak pa stoka in sopiha naprej. Med snegom in ledom si s težavo delam pot majhen potok. Smreke in borovci so ovenčani s svetlim snegom. Na vrhuncu pa se dobi več let star, ki je v spodnjih plasteh najbrž črviv. Samo par minut sem hodil ob vlaku na vrhuncu, pa sem že zopet prelivljal kri za domovino. Obrislal sem se, hitel nazaj v gorak voz in polglasno zašvižgal tisto: "Če teče kri, iz nosa teče — kako je lep pleharski stan. . ." Samo malo se oddahnemo na vrhu, nato pa polzimo v neštetihih serpentinah v dolino, proti Gunnisonu.

Privozimo na planjavo, katero krije poleti bujna zelena trava. Zemlja je črna in rodovitna in mokrote dovolj. Suha trava je zdaj v zimskem času oblita s bledeim zlatom zimskega salca. Tam v daljavi se dviga modrikasto gorovje, zadelj pa drugi, višje, pokrito z belim snegom, ki se dotika višnjavega neba. Po travnikih se pase goveja živina in ko njih. Veliki kupi sena v ograjah so pripravljeni za čas, ko planjavo sneg pokrije. Malo mestice Gunnison je v letnem času hodišče turistov in ribičev, in zelo živahno, pozimi pa je precej mrtvo in zapuščeno.

Kmalu ko smo zapustili Gunnison, zavozimo v divje romantični: Black Canyon, ki je skoro tako zanimiv, kot sloveči Royal Gorge. Visoke, divje raztrgane skalne stene se vzdigujejo na obeh straneh reke Gunnison, ki, z ledom obrobjena, šumi v ozki, kameniti strugi. Ob reki je komaj dovolj prostora za eno ozkotirno železniško progo. Preko skal vije tuintam ogromne ledenice sveče. Zanimivo je, kako trdnostno se oprijemlje rastlinstvo tega kkalovja. Kjerkoli je le majhna kotlina ali razpoka, le diš smreke, borovci ali nekako cedro. Seveda je večinoma vse pritlikavo, ker življenski boj v teh skalah je trd. V kakšnem jarku, kjer je več zavetja, vlage in hrane, pa rasto precej lepe drevesne in marsičke se pomešajo celo topoli med igličevje. Res čudovito je delo narave.

(Priloga)

Položaj ženske v Južni Ameriki.

Poroča C. Sherburne.

Marsikatera ameriška deklica, ki je gledala celi večer Ramona Navarro ali kakšnega drugega latinskega kina junaka, zre na svojem povratku proti domu z začudenjem na svojega lastnega spremljevalca. Niso ji všeč njegove dolge noge, njegovi lasje, ki ne poznajo pomade in tudi ne njegovo Adamovo jabolko. Ko pride domov prične sanjati o ljubimcu z zagonetnimi črtni oči ter temnimi kodri. Do časa, ko se oglasi mlekár s svojo robo, se je že v mislih nastanila kot gospodinja velike renče sredi pamp, ob vznožju visokih And.

Če bi se njene sanje uresničile, bi sanjala celo ostalo svoje življenje o golorokem ameriškem možu v kakem newyorškem apartamentu ali majhni hiši z vsem komfortom.

Ameriške deklice, ki so se poročile z mladimi moškimi iz južnoameriških republik, so doživele čas, ko so se njih romantične sanje izpremenile v trpek in neprikrit kinin. Ni treba, da bi se moške teh deklic izpremenili v nasilneže in divjake. Njih beda, — predvsem duševna, je posledica dejstva, da pridejo v družbo, v kateri je stališče žensk neizmereno nižje kot pa je stališče žensk v Združenih državah.

Vzemimo, da bi se kaka ameriška deklica poročila z mladim Argentincem ter odšla z njim v argentinsko republiko. Kdor ni živel tam, si ne more predstavljati tamošnjega ponižujočega nastopa napram ženskam in to v deželi, ki je drugače napredna in prosvitljena.

Ameriška nevesta, ki bi prišla v Argentino, bi v prvi vrsti spoznala, da ne more na cesto, ne da bi se izpostavila insultom. Ostali Južni Ameriki so Argentinci znani kot "Cuyanes" ali "veliki ljubimci". Ta svoj sloves ugotavljajo s tem, da nadlegujejo, nagovarjajo ter obsipajo z žaljivimi pripombami ženske katerekoli starosti, ki se slučajno pokažejo na cestah brez spremstva.

Na izprehodu dveh milj po najbolj obljubljenih cestah mesta sem našel komaj trideset žensk in le ena teh je bila iz višjih razredov, — piše neki poročevalec.

Ženska, ki je toliko pogumna, da si upa iti sama na cesto, se izpostavlja drznim pogledom, ščipanju ter spolzkim pripombam. Moški hodijo poleg nje po tlaku. Pohite naprej ter čakajo, da se približa; krožijo krog nje, kadar čaka na polnično karo; slede ji na bloke daleč kadar čaka na polnično karo ter ji šepetajo na uho fraze, katerih bi ne vsebovala nobena španska slovnica. Poniževanje je tako veliko, da ostane po par poskusih najbolj neodvisna ameriška deklica raje doma, kot da bi šla sama na sprehod ter se izpostavljala žalitvam vsake vrste. V enem slučaju so predrni mladi Argentinci neki Amerikanki dobesedno strgali obleko raz telo.

Neka občinska regulacija, — sprejeta v Buenos Aires na prošnjo angleških in ameriških prebivalcev, določa kazni petdesetih pezo za vsakega moškega, ki bi nadlegoval žensko na javnem prostoru. Ta odredba ni dosegla ničesar drugega kot to, da je dobilo bičanje zasledovanje žensk drugo obliko. Če gre sedaj kaka nesprenmljana ženska mimo skupine moških, se prišlo slednji razgovarjati, če se izplača žaliti to žensko za petdeset pezo. Nato pa se prične obnašati, kot da ni bila ta odredba občine nikdar sprejeta.

Noben prvostni hotel v Buenos Airesu ne bo sprejel ženskih gostov, razen če se nahajajo v spremstvu mož, pravih ali domnevanjih. Celo brata ne smatrajo za primerne spremljevalce, če hoče ostati mlada ženska par dni v hotelu. Ženske, ki so prisiljene potovati same, najdejo zavetišča v kakem samostanu ali pa zavzamejo Y. W. C. A. Le skrajno pogumne deklice si drgnejo stano-

vati v kakem boarding-housu, — kajti lastnice takih zavodov se pečajo ponavadi tudi z dobavljanjem nevest.

Ameriška žena, živčeva v Argentini, bi se morala tudi odpovedati privilegiju, da poseti poudolne gledališče brez moža ali drugega moškega spremstva.

— Družabna nemoralnost je ali bolj splošna ali pa bolj odkrita kot pa v Severni Ameriki, — trdi isti poročevalec. — Splošno prevladuje mnenje, da ima večina mož s sredstvi več kot en dom in da vedo vse žene za to dejstvo. Človeka, ki ne stori tega, se splošno smatra ekscentričnim. Moje prepričanje je, da bi se povprečna južno-ameriška ženska rajše odpovedala vsem prilikam, pravicam in priprostitostim sveta, če bi se mogla na ta način iznebiti ponižanja, ki je spojeno z nezvestobo njenega moža.

— Vspričo takih razmer je jasno, da se ne pričakuje, da bi hodiš ženske zavarovanih razredov same po cestah, posebno pa ne v mraku ali ponoči.

— Deklica, ki obiskuje višjo šolo ali kakemu naprednemu glibanju, vzame svoj sloves v roke ter riskira svoje prilike, da se primerno poroči. Najmanjši prestopok ustanovljenega običaja, da mora ostati ženska tiho v hiši, vzbudi pogosto sum nemoralnosti, ki se nato drži dotične ženske celo njeno življenje.

Postavno nima južno-ameriška ženska skoro nobene prilike, da uveljavi svoje pravice. V skoraj vsaki deželi južno-ameriškega kontinenta ne sme kontrolirati niti centa premoženja ali najmanj šega koščka posestva. V republiki Chile sme ženska naložiti na svoje lastno ime le \$150. Denar, ki presega to svoto, postane družinska last in le mož ima pravico do tega denarja.

V skoro vseh romantičnih deželah Južne Amerike ne more ženska nastopiti kot priča ter tudi ne more biti varuhinja svojih lastnih otrok. Če sta ona in mož postavno ločena, se ponavadi poveri varuštvo kakemu sodniku.

Seveda je tudi med Argentinci dosti poštenih in značajnih mož, kot v ostalih deželah Južne Amerike. Postave, ozadje in navade pa imajo za posledico, da je primerno življenje v Argentini skoraj nemogoče za žensko, ki je bila vzgojena v Združenih državah.

Deklica, ki sanja pod vplivom romantičnih kino slik o južno-ameriškem možu ter domu, naj bi se poslužila prve prilike, ki se ji nudi za moštitev v tej deželi. Če bi poznala vsa dejstva glede romantičnega juga, bi bila hvaležna, da jo je postavila usoda na Main Street kakšnega majhnega ameriškega kraja, mesto v deželi, "velikih ljubimcev".

Koliko ljudi igra v Angliji nogomet?

Neki angleški športni list se je podvrnil trudopolnemu delu, da ugotovi, koliko ljudi v regularnih tekmarh v Angliji igra nogomet. List predvsem računa samo o klubih, ki so vključeni pri nogometni zvezi. Velika Football Association šteje 15,000 klubov, od katerih postavi vsak v polje dve ali tri moštvi. Če se vzame povprečno dva teame, tedaj znaša število vseh igralcev 330,000 ki igrajo vsak teden nanamj enkrat nogomet. Od teh 15,000 klubov brezdvomno 20 procentov postavi na noge še tretji team, kar znaša še 33,000 igralcev, tako, da je skupno 336,000 igralcev pod nadzorstvom Football Association. Seveda ni lahko to število razdeliti po Angliji, ali vendar se lahko dobi pojm o obsežnosti tega športnega delovanja, ker je znano, da ima samo London 2000 klubov vključenih v F. A., Lacashire E. A. pa šteje 1900 klubov. To se pravi, da je samo v Londonu 100,000 igralcev in nič manj v grofiji, ki je ribelka nogometa.

Razne vesti.

Evinio jabolko.

Angleški učenjak Mr. Campbell, ki se je bavil z vprašanjem, kakšen sad je pravzaprav podala Eva Adamu, je prišel do prepričanja, da Evin zapeljivi sad nikakor ni moglo biti jabolko, že zato ne, ker v rajni ni jablane. S kakšnim sadom je torej zapeljevala Eva Adama? Ko bi se hoteli ravnati po slikanju drevesa spoznanja v srednjeveških rokopisih, stojimo zopet pred problemom, kajti vsak narod daje prednosti najlepšemu sadežu, ki raste v njegovi deželi. Tako slikajo n. pr. Grki Evin, ki trga figo, v Italiji Evin z oranžo. Burgundci proglajo, da je Eva zapeljala Adama z grozdom. Prebivalci Picardije pa domnevajo, da so mogle edinole črešnje tako mikati Evin, da se je dala izgnati iz raja. Torej da se o Evinem jabolku na dolgo in široko razpravljati.

Kako so nastali uhani?

Uhani so nastali baje iz neke sušneke navade v srednjem veku. Gospodariji so ubegle sužnje približi za kazni z ušesom od drevo ali ob zid. Ko je bila kazen prestana, je gospodar sužnju skozi luknjico v uhlju obesil kovinasti obroček, kateri je pričal, da se je suženj za svoje dejanje izpokočil.

Zdravilno stradanje.

Dr. Segesser je izdal razpravo o postu kot zdravilni metodi, o učinkih posta in vedenju med postom. Za gotove bolezni naravnost priporoča post kot najbolj uspešno zdravilo. V Nemčiji in Švici je postenje po zdravniškem navodilu že splošno uporabljeno zdravilo. Ljudje uživajo le dva do trikrat na dan nekoliko kamiličnega čaja s prav malo citrone in prav malo sladkorja. Toda za tako kuro so sposobne le osebe močnega srea. Hkratu se čisto koplejo. Sicer pa med postom ne delajo ničesar. Ker je človek med postom rado mraz, je priporočljivo, postiti se poleti. Zdravniki trdijo, da se s postom različni organi pomladi in da se povrne izgubljena energija. Najbolj se okrepi prebava. Dr. Segesser piše, da se s postom zatarejo izvestne bolezni, tako želodčne ali črevesne, omotica in drugo. Ljudje se lahko postijo do trideset dni, nekateri še dalje časa. Potem začno počasi uživati hrano. Telesna teža se naglo vrne in izpočetka celo zveže. Marsikdo se postu le 5 — 8 dni ter se je po postu počutil v vsakem oziru pomlajenega in osveženega. Splošna draginja pa dandanes itak skrb, da se večina ne preobje.

Izposojevalnice dežnikov.

Dejstvo, ki ga pozna vsakdo med nami iz lastne izkušnje je, da nam je dežnik, ki ga moramo, če se nam obeta deževno vreme, nositi s seboj, največkrat v veliko nadlego. Če dežnik ni v rabi, se lahko zgodi, da ga kje pozabiš in prideš ob njega. Belgijci so si svoj čas izmislili praktično nadomestilo za dežnike, ki jih je treba nositi pri sebi. Ustanovili so izposojevalnice dežnikov v vseh delih svojih mest. Abonenti so vplačali kavejce in dobili posebne vrste izkaznice. Kadar je bil dež, so tekli v najbližjo izposojevalnico in so dobili dežnik na posodo. So je dež nehal padati, so nesli zopet v najbližjo izposojevalnico in stvar je bila v redu. Samo izposojevalnice so na koncu postale: dasi so bile idealne ustanove, vendar so jih ljudje izkoristili na ta način, da so boljše dežnike obdržali, slabše pa vračali. Ta komoditetna institucija se torej ni obnesla in je zato malo upanja, da bi jo sedaj drugod posnemali.

Koliko pridelajo Črnogorci?

Najsiromašnejša je brezdvomno Črna gora glede produkcije hrane za ljudi in živino. Na 58,650 ha obdelanega polja se pridelja 10,208 met. stotov pšenice, 1214 met. stotov jare pšenice, 6640 met. stotov ječmena, 5500 met. stotov rži, 1120 met. stotov krompirja. Ostal pridelček je neznaten. Ako bi živeči Črnogorci popolnoma skromno, bi se s svojimi lastnimi pridelki mogli preživeti krog pol leta.

Kako se igrajo s Trstom?

Komisar za trgovsko mornarico Ciano se je mudil v Trstu, kakor je izjavil sam, vsled svoje žive želje, da spozna osebo z direktnimi vtiski trgovsko vrednost tržaškega emporija, ker je bil doslej, odkar je član narodne vlade, mnenja, da se v Trstu z vladnimi ukrepi stori lahko mnogo dobrega, pa tudi mnogo slabega. Radi tega si je želel preciznega spoznanja krajevnega položaja tržaških problemov, ki so izredne važnosti za gospodarstvo vse države. Rekel je, da po tem, kar je videl, je Trst lahko ponosen na svojo pristaniško organizacijo, ki predstavlja emporij velikega upoštevanja za narodno gospodarstvo. Misli, da bi bilo za kake spremembe potreba velike previdnosti. Kake modifikacije sedanega režima, ki bi bile tudi sicer precej težke, bi utegnile prinesiti več škode nego dobička. Zato treba delovati s previdnostjo, kajti moč ambijentni tihi v kompleksu običajev in tehničnih priprav, s katerimi treba računati. Ciano je izrazil svoje zadovoljstvo onim, ki vodijo pristanišče, kakor tudi delavcem, hoteč jim dati vtisk sile in odločnosti vladnega programa. Ciano je priporočal dalje iskreno sodelovanje med raznimi razredi, da se premaga kriza, ki se lahko imenuje svetovna, v kateri pa italijanska dežela ne zavzema baš najslabšega mesta, ako je res, da imajo sile, znane po svojem bogastvu, večji koeficient brezposelnosti kakor pa Italija. Glede na obnovo prometa je vabil Tržačane, naj zaupajo predvsem sami sebi. Ne bodimo grobokopi sami sebi! Tako je vzkliznil. — Tržaško mesto ima zmnožnosti in pravico, da živi v okvirju narodnega gospodarstva ne le v svojo dobrobit, marveč v dobrobit vse dežele. Priti mora do sodelovanja med domačimi močmi in vladjo. Po njegovi sodbi naj se obnova Trsta presoja optimistično, ker pesimizem nikakor ni najboljše orožje za dokazovanje svoje lastne sile. Zmota bi bila misliti, da je sedanja povzdiga Trsta samo ogenj v slami. Tržačani morajo imeti zaupanje v sami sebe. — Mnoge stvari ostanejo, skrb vlade pa bo, da se vsi dobri objavi obnove konsolidirajo in dajo polvoljne rezultate. Ciano je še dodal, da se mora priznati, da ako se da Trstu kako ugodnost, je gotovo, da bo rodila sad, in sicer v narodnem interesu. Na to zemljo se lahko seje, ker imamo gotovost za pridelek. . .

Po njegovem odhodu iz Trsta je bilo izdano tudi uradno poročilo, ki vsebuje njegove dobre vtise o Trstu. Sedanje težkoče se premagajo z uspešnim sodelovanjem privatnikov in narodne vlade. Ciano hoče storiti v prospeh Trsta potrebne korake pri vseh prizadetih ministrstvih. Komisar Ciano ni bil doslej o tržaških razmerah prav nič poučen. Pa tudi iz Rima niso hoteli pošiljati v Trst ministrskih udarnikov, da bi premotrili na lieu mesta tržaški položaj. Tako le oddaleč se je obljubljala pomoč in brezštevne bridke spomenice tržaških trgovskih in pristaniških krogov so obležale v kotih ministrskih pisarn. Sedaj šele, ko je župan dr. Pitaco razlagal rimski gospodri, kako da je zvezel Trst, se je pojavil nepričakovano Ciano, ki je prišel gledat, kakor razkladajo in nakladajo v Trstu s severa prihajajoče blago. Ciano ni nič upošteval zmedenosti v nemških pristaniščih in nič se ni oziral na golost prometa, ki se ne pomeni predvojne vzpostavitve, ker manjka vse industrijski dodatek, marveč je z navdušenjem ugotovil, že kar sijajni položaj Trsta in odšel potem, ko je spregovoril še nekoliko vzpodbudnih besed. Sedaj Trst ni v Rimu več zadležen berač in ni potreben podpor, ki bi utegnile roditi tudi mnogo slabega, kakor je v svojih izjavah menil visoki gospod ministrski komisar. V bodoče bodo presojali v Rimu Trst najbrže precej napačno, — zlasti, ako kar nenkrat odpade sedanji izredni promet. To bo očitano iz Rima! In v Benetkah si bodo meli roke od veselja. Nobene resne brige ni bilo za Trst v Rimu do Cianovega prihoda. Zdaj, ko je nekaj prometa, so začeli šele misliti na Trst, ali v to svrhu, da bi služil celi deželi. — Ako bo Trst kaj zaslužil, bo pa tudi obdalen prav tako, kakor to zahteva "domovinska dolžnost". Res pa je, da je rekel Ciano, da bi se dalo sejati z uspehom na pridelek v obmejni zemlji. Prav lepo bi lahko zvezel Trst in njegova zaledna deželica, ako bi imeli v Rimu kaj srea zanj, tudim Julijska krajina se upravlja kolonijalno in iz Rima prihajajo doslej še vedno v njo le v izkoristnevalne namene. Ali je kdo v Trstu, ki misli, da Cianova lepa izjavjanja pomenijo preokret v vladnem ravnanju z Julijsko deželo?

Joža Bekš:

Sveti trije kralji.

Sveti trije Kralji, kumi naši, jasejo po beli cesti strumno. Iskri konji bijejo s kopiti, penijo se sloki jim vratovi.

Prvi Gašper, fant od prave fare. Dobričina, s polhovko na glavi. Pisan kožuh mu telo ogrinja. V ustih vivček. Nogi v golenicah.

Miha drugi. Dom mu onkraj Sotle; dečko, bogme, da ga nima para. Črna kučma mu čepi na glavi. Nogi mehke nosita čarape.

Boltežar je tretji. Šumadinec. Daljni otec kraljevič mu Marko. Gašper brat mu, Miha brat po krvi.

Gusle stiska v roki javorove. Pa povzame Miha: "Brata moja, kam nas pelje cesta, bela cesta? Ali tja, kjer solnce od iztoka žarke siplje na stečaj v ravnice, ali tja, kjer rdeča, obla trudno se potaplja v morje, v sinje morje? Mar na sever, čez Ljubelj in Dravo, mar na jug? Povejta, draga brata!"

Ni odjeka. Molk. Le konji čili rezgetajo bijejo s kopiti. Na iztoku že se prva zvezda medlo poznim jezdecem nasmiha.

Dobričina Gašper se okrene v sedlu. Znova si zapali vivček, deje kratko: "Kamorkoli, dalje — pot je ravna, konji so spočiti."

Od iztoka do zatona ni nam daleč, ne od severa do juga; kamor konjem stopi žurna noga, tja naj vodi nas nevzdržna volja."

Zopet tiho. Le kopiti udarci gluho v črno noč strmi zija . . . Kaj s teboj je, vrli Šumadinec, da molčiš in zreš pred se široko?

Glej, razklala od zatona, juga, pa navzgor do severa nebo je zvezda rogljev treh z bleščečim sijem,

noč vso v zlatu svojem potopila. . . Rogelj prvi nad Primorjem tuž nim:

Trst, Gorico, Kobarid ožarja, drugi roglj bliska v Korotanu; tretji sega v kršno Istro, v Reko.

Pa namigne Boltežar — in Gašper jo za prvim zlatim mahne rogljem, Miha spe za tretjim preko Učke — sam, že vaje, gre, da Dravo brodi.

Zagonetno, toda resnično.

Postanek Pinkertonovih.

I.
Dne 1. decembra je umrl v Los Angeles, Cal., v starosti sedem in sedemdesetih let William Allan Pinkerton, eden najbolj znanih detektivov na svetu. Bil je predsednik detektivske agencije, katero je bil ustanovil njegov oče, Allan Pinkerton in koje vodstvo je skupaj s svojim bratom Robertom prevzel leta 1884 ter je dvignil visoko. Njih specialiteta je bila zavarovati konjska dirčališča pred žepnimi tatovi in drugimi tatovi, a pozneje je pričela agencija stražiti tudi vse večje banke in William Pinkerton ni postal le prijatelj vseh večjih finančnikov dežele, temveč je postal tudi sam milijonar, ker je dobival od finančnikov dragocene informacije z denarnega trga.

Pinkertonova detektivska agencija ima zaposlenih nekako en tisoč dobro izločanih ljudi, a agencija si je dala vedno izplačati le kontraktno dogovorjen iznesek za svoje delo in če je bila v kakem slučaju razpisana posebna nagrada, so jo dobili oni, ki so nudili Pinkertonu potrebne informacije za izsleditev zločinca ali zločincev.

Krog leta 1840 je živel v Dundee, ki leži nekako štirideset milj od Chicaga, neki mlad škot, po imenu Allan Pinkerton. Bil je sodar in njegov posel je dobro napredoval. Imel je dosti dela, zaposlenil več pomočnikov, in edina težkoba, s katero se je moral boriti on sam v družbi cele občine, je bila ta, da se je vgnezdila tam neka tolpa ponarejevalcev bankovcev.

Ko je imel Pinkerton nekega jutra vse polno naročil, je spoznal, da je zaloga dog izrpana. Takoj je moral dobiti več tesa, ker so morali ostati vsi njegovi ljudje na delu, je sklenil oditi sam na neki majhni otok v Fox Riverju.

Ko je došel tjakaj, je odšel proti majhnemu gozliču, a spetoma je zadel na ostanke nekega taborišča, iz katerih je bilo razvidno, da se je mudila tam še pred kratkim tolpa potepuhov.

Tukaj je glavni stan ponarejevalcev bankovcev, — si je mislil Pinkerton. — Govoril bom s šerifom glede tega. — Imel je prav in šerif je lahko pregledal tolpo, koje delovanje je povzročilo, trgovcem in obrtnim v Dundee tako občutno škodo.

Eno leto pozneje se je tolpa ponarejevalcev vrnila in sovaščen Pinkertona, ki so se spomnili njegovega uspeha pred enim letom so pričeli prositi Škota, naj skuša na lastno pest ujeti zločince Pinkerton se je dal pogovoriti, čeprav se je bal, da bo njegov obrt trpel vsled njegove odločnosti in po velikih naporih je uje nekega voditelja te tolpe, ki se je nato razkropila na vse štiri strani sveta. Aretirani je bil izpuščen proti jamščin, katero pa je pustil tudi pobegniti. Nikdar več ga niso dobili, a Pinkerton se je vrnil z zavestjo, da ne bodo prišli ponarejevalci nikdar več v Dundee.

To je bil prvi slučaj Allana Pinkertona. Nikakor ni bil sena ejonalen, a je bil vzrok ali povod postanka velike detektivke agencije. Pinkerton je okusil veselja in razburjenja lova in čepram je dobro šlo v obrti, je sklenil prodati svojo delavnico ter se izključno le posvetiti detektivskemu delu. To je bil zelo drzen korak mladega Škota, a nikdar mu ni bilo treba obžalovati tega. Ustvaril je svojo agencijo na povsem praktični podlagi, s filijalkami v vseh mestih v Ameriki ter zastopniki v Evropi. Ko sta dorasla oba njegova sinova, ju je sprejel kot družabnika ter jima leta 188 izročil vse posle.

Eden najbolj znanih slučajev Allana Pinkertona je bil slučaj Walter Sheridan, ki je bil pravecati zločinski kralj. Dolga leta je ropal Sheridan banke in zavarovalne družbe v velikem obsegu i malokedaj je znešal njegov plen manj kot \$50.000. Policija si j dolgo časa zaman prizadevala napraviti konec njegovemu delovanju, a povsem slučajno je prišla nekega prijatelja Sheridan, k je imel \$35.000 pri sebi in razventega še neko pismo, ki je inkriminiralo Sheridan ter izdalo njegovo skrivališče. Sheridan so seveda takoj prijeli.

Tedaj pa so stopili na dan uplivni prijatelji Sheridan. Izjavili so, da je Sheridan žrtve policijskega tiranstva in da lahko dokaže svojo nedolžnost. Sheridan so morali pripustiti k jamščin v znesku \$10.000, katere je dal na razpolago neki bogatin, a Sheridan je pustil propasti jamščino ter izginil.

V svojem obupu je naprosila policija Allana Pinkertona, na prevzame ta slučaj. Pinkerton je naprosil policijskega načelnika za fotografijo moža ter izvedel v svoje veliko presenečenje, da ta slika sploh ne obstaja. Vedel pa je, da so vsi zločinci nečimurni in da mora obstajati kje kakšna slika Sheridan. S pomočjo svojih ljudi se je lotil iskanja Sheridan ter izvedel, da ima mož v Hudsonu v Michiganu svaka, ki je vodil neki tamošnji hotel.

Mladi William Pinkerton se je ravno pričel učiti pri svojem očetu. Oče in sin sta odpotovala v Hudson ter se nastanila v hotelu kjer je imel mladi Pinkerton pokazati svoje zmožnosti.

V privatni sobi poslovalce mora biti tudi slika Walter Sheridan, je rekel Allan Pinkerton svojemu sinu: — Mlad si in gibčen in mogoče jo boš našel.

Še istega večera je udril William v stanovanje poslovalce te ukradel edino sliko Sheridan, ki je obstajala. To sliko so poslali v glavni urad agencije, jo razmnožili ter porazdelili med vse detektive. Posledica vloma mladega Pinkertona je bila, da so Walter Sheridan kmalu zasledili, ga nekaj časa opazovali, a nato prišli ter izročili oblastim. S tem je bila zadeva za detektivsko agencijo navidezno rešena.

Walter Sheridan pa s tem še ni bil poražen. Prislepčil si je toliko denarja da je lahko najel najboljše zagovornike, katerim se je posrečilo končno uveljaviti v sodišču neki pravni ugovor, na kar je bil obtoženi izpuščen.

Sheridan se je takoj zopet lotil svojega starega posla. Neka banka je izgubila vsled njega \$200.000. Neka nadaljna banka je izplačala sliko svoto na vrednostne papirje, ki so se pozneje izkazali kot ponarejeni. Sheridan pa je živel v razkožju in veselju. Vsa ko leto je izdal po \$75.000, stanoval v krasni palači ter imel svojo lastno jahto. Ponarejal je obveznice železnice ter si dal izplačati velike svote nanje, a malo pred neizbežnim razkrinkanjem je izpremenil vse svoje stvari v gotov denar ter zbežal v Evropo, kjer mu takrat še niso mogli do živga.

Več let je živel v Belgiji in v Bruslju so govorili s spoštovanjem o ameriškem milijonarju, ki je živel kot knez. Stanoval je v palači in vsakdo je sprejel kot posebno čast njegova povabila in druge družabne prireditve.

Sheridanu pa ni ugajalo življenje v Evropi. Lotilo se ga je demotiziranje in nekega dne se je zopet izkrcal v Ameriki. Od onega dneva naprej pa so bili Pinkertoni za njim.

(Dalje prihodnjik.)

Iz Jugoslavije.

Poplava v Karlovcu.

Ker sta Kolpa in Korana hudo narasli, je tudi mesto Karlovec mnogo trpelo od poplave. V Drezniku in Hmetiću so morali na pomoč gasilci in vojniki. V mnoge hiše je vdrla voda. Škoda je velika.

Vojaki prodajali erarično blago.

Iz Beograda se poroča: Ker se je v zadnjem času pogosto dogajalo, da so vojaki prodajali različne erarične predmete, je ministrstvo notranjih del izdalo naredbo, da se vsakogar, ki kupuje od vojakov erarične predmete, kaznuje z zaporom do treh let.

Rafinerija olja v Kotoru.

Nekaj domačih kapitalistov v Kotoru namerava v zvezi s češko-slovaškim kapitalom osnovati v Kotoru rafinerijo oljčnega olja.

Letina smokev v Jugoslaviji.

Po podatkih ministrstva za poljedelstvo in vode se je pridelalo 3.450 q smokev, od katerih se bo izvozilo okrog 10.000 q (kvintal).

Uvoz vina v Jugoslavijo.

Leta 1923. se je v Jugoslavijo uvozilo 100.000 hektolitrov tujih vin. Domača vina se po kletah kisa in ne najdejo odjemalca.

Pridelek lanu v Jugoslaviji.

Po statističnih podatkih se pridelek lanu v Jugoslaviji znatno večja. Industrija sama raste z dneva v dan zbog velike draginje tovarniškega platna. Celokupni pridelek lanu se računa na Hrvaškem leta 1923. na približno 49 tisoč meterskih stotov na površini 5500 hektarjev zemlje.

Polečaj na živinskem tržišču.

V poslednjem času so poskočile cene živini na jugoslovanskih tržiščih, posebno v Zagrebu, ki je postal nekako centralno tržišče za živino za celo državo. V Zagreb privedejo živine tudi iz najbolj oddaljenih krajev države. Cene pa so čvrste tudi na drugih evropskih trgih. Le Ameriška bi eventualno mogla izzvati znižanje cen, če se pojavi z večjimi dovozi na evropskih trgih.

Trgovinska pogodba med Jugoslavijo in Japonsko.

Kakor javljajo iz Beograda, se v ministrstvu za trgovino in industrijo zbira material za trgovinsko pogajanje z Japonsko.

O povodnji na Dolenjskem.

Dasi ne tako težko, je povodenj dne 11. decembra prizadela tudi našo hribovito Dolenjsko. Sreča, da nima ta del Slovenije večjih rek in pogoja, kajti sicer bi bile vode tudi na Dolenjskem povzročile ogromno škodo. Tako pa so izostale večje poplave, ki jih povzročajo reke, kadar izstopijo iz bregov, ali pa hudourniki, kjer se zbirajo velike množine vode z visokih gora. Ne glede na ugoden teren, pa nudi tudi Dolenjska pravo sliko narasle vode. Dočim je v Šmarju in na Grosupljem voda že padla in samo še močvirna tla pričajo, da je povodenj deloma obiskala tudi te kraje, pa predstavlja kotlina med Žalno in Malo Loko splošno jezero. Na obeh straneh železnice so travniki in njive globoko pod vodo. — Hoja in vožnja po polju je izključena. Ljudje si pomagajo na ta način, da hodijo po svojih o pravkih daleč okoli čez hribe. — Položaj te okolice je tembolj krutičen, ker ni v bližini nobene reke, da bi moglo vode odtekat. Ogromno jezero bo stalo tako dolgo, da zemlja sama poplavi svo vodo. Pri vlažnem zraku in hladnem podnebnju se lahko ta proces zelo zavleče. Od Višnje gore dalje se vidi neprestane sledovi velike povodnji. Mala rečica, ki teče po tej dolini proti Zatični in Št. Vidu je močno narasla in preplavila vse nižave ob železniški progi. V Višnji gori manj, v Zatični in Št. Vidu ter dalje do Radohove vasi pa pokriva voda obsežne komplekse rodovitne zemlje. Ker tudi v tej dolini ni nobene večje reke, stoji voda že več dni v istem položaju.

žajn. Promet od vasi do vasi se vrši večinoma peš čez okoliške hribe. Po dolini pa je mogoče hoditi samo po železniškem nasipu, ki je k sreči tako visok, da voda ni nikjer dosegla proge.

Težke posledice bo imela povodenj dalje od Št. Lovrenca do Trebnjega in deloma tudi dalje do izliva v Krko. Tu je že opažati velikansko moč narasle vode. Deželna cesta je mestoma porušena, pota so tako razdejana, da je promet težak ali pa sploh nemogoč. Ljudje sede večinoma doma in le v slučaju nujne potrebe hodijo po ovinkih od vasi do vasi. K sreči stoji v teh krajih hiše in gospodarska poslopja večinoma v podnožju gričev tako, da jih voda ni mogla doseči. Izvzeti se seveda mlini in nekatere druge stavbe ob vodi, ki so sedaj kakor mali otoki sredi splošnega jezera. Mestoma je napravila povodenj veliko škodo s tem, da je poplavlila in odnesla stavbeni les, porušila deloma nekatere poslopja in pokvarila mnogo poljskih pridelkov, zlasti sena, kjer je seveda ležalo tako nizko, da ga je voda dosegla. Kolika je škoda na cestah in potih bo razvidno šele tedaj, ko bo voda izginila. Največ so seveda trpele njive in pašniki. Tu bo povodenj gotovo zapustila mnogo peska in blata in debela plast bo pokrivala ozimino in travo.

V splošnem pa Dolenjska ni tako hudo prizadeta kakor orenjska in drugi kraji ob večjih rekah. Glavno vprašanje je sedaj, kakšno bo vreme. Ako bo še nadalje deževalo, lahko postane povodenj katastrofalna tudi za Dolenjsko, kajti vode se je nabralo že toliko, da nima kam odtekat. Neobhodno je torej, da preneha deževati. Z druge strani pa se je bati še večjega zla. Če se namreč nebo zjasni, ni izključeno, da bo veliko ljudi še bolj navadnih sredstev za odpravo teže. To je izvanreden način izvanreden, ker je čisto neškodljiv — ni postojna, nič večanja. Marmola Prescription Tablets (Marmola Prescription Tablets) so pripravljene v polnem soglasju s slovenskim Marmola Prescription Tablets in lahko brez slabih učinkov. Do 100 let svojega lekarnarja za en dan zavojček ali pošljite svoto naravnost na Marmola Company, 684 Garfield Bldg., Detroit, Mich. — Adet

ROYAL MAIL

Poslanična parobrodna črta od jugoslovanske vlade
Neposredna služba med
New Yorkom in Hamburgom
Cherbourgom in Southamptonom
"OHIO" "ORCA"
Ti parniki so v vseh ozihrh novi in moderni. Približljivi so prekoslovanskim potnikom ter so slavnj vsled svojih privlačnih naprav, izborne službe, in kar je najvažnejše vsled odločnosti.
Ugodni strelžniki nosijo na bele poglene mise dobre okuse in zadostno obede. Posebna pozornost je posvečena ženskam in otrokom.
Za podrobnosti vprašajte agenta v vašem mestu ali pa pri:
ROYAL MAIL STEAM PACKET COMPANY
25 BROADWAY NEW YORK, N. Y.

temperatura znatno padla, kajti zima sredi decembra ni redek pojav. V tem slučaju bi voda zmrznila in tam, kjer je sedaj jezero, bi se pojavila debela ledena skorja, pod katero bi bila zničena ozimina in trava. Rž in pšenica, ki sta glavni pridelek na šega dolenskega kmetja, bi bila za prihodnje leto uničena in sicer v krajih, kjer je zemlja najbolj rodovitna. Površina zasejanega polja, ki je sedaj pod vodo, ni na prvi pogled tako velika, vendar pa se nabere v raznih poplavljenih krajih toliko njiv, da bi bilo naše dolensko kmetijstvo zelo prizadeto. Isto velja seveda tudi za druge kraje, ki so še poplavljeni. Od tega, kakšno bo vreme prihodnje tedne, je torej v veliki meri odvisna bodoča letina. Poplava sama žitu ne škoduje mnogo, če ga ne pokrije z razno nesnago, pač pa bi bila usodna ledena skorja.

Neškodljivo sredstvo za odpravo masti.

Veliko ljudi se bolj navadnih sredstev za odpravo teže. To je izvanreden način izvanreden, ker je čisto neškodljiv — ni postojna, nič večanja. Marmola Prescription Tablets (Marmola Prescription Tablets) so pripravljene v polnem soglasju s slovenskim Marmola Prescription Tablets in lahko brez slabih učinkov. Do 100 let svojega lekarnarja za en dan zavojček ali pošljite svoto naravnost na Marmola Company, 684 Garfield Bldg., Detroit, Mich. — Adet

Izšel je

"Slovensko - Amerikanski Koledar" za leto 1924.

Knjiga je znanstvena, poučne in zabavne vsebine in jo bi moral vsak imeti, ker mu bo mnogo koristila in ga bo v marsičem poučila.

SLOVENSKO - AMERIKANSKI KOLEDAR JE : KNJIGA, KI IMA TRAJNO VREDNOST. :

NAROČITE GA ŠE DANES.

Cena s poštnino 40 centov.

Za Jugoslavijo je ista cena.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
82 Cortlandt Street : New York, N. Y.

Izšla je nova izdaja

"PESMARIGA GLAZBENE MATICE"

Zbori za štiri moške glasove.

Uredil MATEJ HUBAD

Knjiga ima 296 strani, ter vsebuje sledeče pesmi z notami:

1. Na dan; 2. res oženil bi se; 3. Kasen; 4. Kmečka pesem; 5. Vasovalec; 6. Na trgu; 7. Pesem o beli hišici; 8. Prošnja; 9. Dan slovenski; 10. Tih veter od morja; 11. Še ena; 12. Povejte, ve planine; 13. Sijaj, volčice; 14. Lahko noč; 15. Deklica mila; 16. Slanca; 17. Vabilo; 18. Pastirček; 19. Rožmarin; 20. Cerkevica; 21. Prošnja; 22. Imel sem ljubi dve; 23. Danic; 24. Savska; 25. Oblaček; 26. Planinska roža; 27. Hercegovska; 28. Ljubezen in pomlad; 29. Rožica i slavulj; 30. Naša zvezda; 31. Lahko noč; 32. Pod noč; 33. Kaj bi te prašal; 34. Bože pravde; 35. Na groblju; 36. Nad zvezdami; 37. Vabilo; 38. Uslihi nas; 39. Na morju; 40. Pastir; 41. Slovenska zemlja; 42. Barčica; 43. Oblaček; 44. Utopljenka; 45. Potrkali na okno; 46. Glas Grobova; 47. Katrica; 48. Deklica, ti si jokal; 49. Jaz bi rad rudečih rož; 50. Zdravica; 51. V mraku; 52. Lepa naša domovina; 53. Vigred se povrne; 54. Vinska; 55. Oj dekle, naj se tak izlošča; 56. Slanca; 57. Oj, te mlina; 58. Pojdi a v rute; 59. Slovenec, Srb, Hrvat; 60. Naša zvezda; 61. V Lovo; 62. Izgubljeni cvet; 63. Sanak spava; 64. Glejte, kako mlica pravični; 65. Naprej; 66. Kje dom je moj; 67. Hey Sloveni; 71. Domovina; 72. Sokolska; 73. Jadranka morje; 74. Popotničkova pesem; 75. Domovina; 76. Slovenski svet, ti si krasen; 77. U bol; 78. Večer na Savi; 79. Zrinsko, Frankopanka; 80. Što čutiš, Srbije tužni; 81. Pobratimlja; 82. Pomlad in jesen; 84. V tih noč; 85. Milica; 86. Njoi; 87. Njega ni; 88. Pod oknom; 89. Prva ljubezen; 90. Lahko noč; 91. Pri oknu sva mlče sionca; 92. Strunam; 93. Slovo; 94. Strunam; 95. Prošnja; 96. V ljubezen si ostala kraj; 97. Pod okrom; 98. Ljubezen in pomlad; 99. Lahko noč; 100. Rastanek; 101. Svažanje; 102. Tam, gdje stoji; 103. Prelja.

Cena s poštnino \$3.

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt Street

New York

Kretanje parnikov - Shipping News

8. januarja:	Duilio, Genoa; Bremen, Bremen.	22. januarja:	Derfflinger, Bremen.
9. januarja:	Rochambeau, Havre; Gothland, Cherbourg.	23. januarja:	Pres. Polk, Cherbourg; Pittsburgh, Cherbourg, Hamburg.
10. januarja:	Albert Bullin, Hamburg; Minnekahda, Cherbourg, Hamburg.	24. januarja:	Deutschland, Hamburg.
12. januarja:	Majestic, Cherbourg; George Washington, Cherbourg, Bremen.	26. januarja:	Aquitania, Cherbourg; Pres. Harding, Cherbourg, Bremen; Veendam, Boulogne; York, Bremen.
16. januarja:	Pres. Wilson, Trst; Paris, Havre; Pres. Van Buren, Cherbourg.	29. januarja:	Colombo, Genoa.
17. januarja:	Suffren, Havre; Thuringia, Hamburg; Mongolia, Cherbourg; Muenchen, Bremen.	30. januarja:	Chicago, Havre; Stuttgart, Bremen.
19. januarja:	Antonia, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen; Conte Verde, Genoa.	31. januarja:	Cleveland, Cherbourg, Hamburg.

Najkrajša pot v vse dele
JUGOSLAVIJE
Odputja vsak teden z našimi razkošnimi parniki
RESOLUTE, RELIANCE
ALBERT BALLIN, DEUTSCHLAND
Parniki s 1, 2 in 3 razredom in znani "Mount Clay", "Cleveland", "Hansa", "Thuringia" in "Westphalia" s kabinami in 3. razredom.
ALBERT BALLIN, 10. Jan. ob 10. dop. Uspesna, uljudna služba, izborna kuhinja, prijetni in privlačni prostori.
UNITED AMERICAN LINES
39 Broadway, New York
Ali pooblašeni krajevni zastopniki.

COSULICH LINE
Naravnost v Jugoslavijo
Edino direktno splošno odputje
"St. Petrus" vsak teden z dneva
President Wilson — 16. Jan. 11. mar.
Martha Washington — 28. mar. 14. maj.
v Dubrovnik ali Trst.
Telegrafska in poštanska zveza. Ne bomo vi.
Vsebiti pri bližnjem agentu ali pri
PHELPS BROS. & CO., 2 West St., N. Y.

STANOVANJE SE ODDA
3-4 v kopalnici v dvonadstropni hiši 58 Juniper Valley Road v Middle Village na Long Islandu blizu Metropolitan Ave. Station.

SANTAL MIDY
KURIR
PREHLAD
MEHURJA
MOŠKI! Zaskitite se
proti nalezljivi
SAN-KREI
Nabavite si najboljšo zdravilo
PREPREČBA ZA MOŠKE
Velika tovarnica, Kit (4's) \$1
Vabljamo ali
San-Yi-Kit Dept. B
92 Westman St., New York
Pišite za okoližno.

IZPLAČILA AMERIŠKIH DOLARJH.

7 Jugoslaviji —
se more izplačati dolarje le potnikom v Ameriko proti predložitvi od ameriškega konzula potrjenega potnega lista in ne več kot protivrednost od 3.000. — frankov, to je približno \$200. — za enega potnika.

V slučaju, da naslovljenec za izplačilo dolarjev nebi mogel predložiti potrjenega potnega lista, dobi pošiljatelj lahko dolarje nazaj ali sam pa na novo naroči izplačati nakazni znesek v dinarjih.

Nadalje se nam zdi umestno pripomniti, da nikakor ne moremo priporočati pošiljati čke v Jugoslavijo.

Splošno mnenje vlada, da se čeki, ki se glase na dolarje, tudi v dolarjih izplačajo, kar pa ni res, ker, kot že zgoraj omenjeno, je v Jugoslaviji od vlade pod kaznijo prepovedano izplačevati dolarje.

Tudi pošiljajo mnogi navadne ameriške čke v domovino. Ti pa nikakor niso pripravi za ljudi na deželi, ker so banke oddajene in izplačajo take čke v dinarjih šele potem, ko dobe iz Amerike potrdilo, da so jim bili odobreni.

Onim, ki stanujejo na deželi in ne potujejo v Ameriko, je najbolje pošiljati denar navadnim potem v dinarjih, kateri se jim izplačajo na zadnji post post neprijeli.

Tudi za nabavo potnega lista — (pesa) je najpripravnije poslati dinarje. Dokler namreč potni list ni potrjen od ameriškega konzula, ne more potnik dvigniti dolarjev. Stroške za razne listine in potni list se pa lahko plača tudi s dinarji.

V Italiji in zasodnem ozemlju —

so veljavne povsem drugačne odredbe ter lahko izplačamo dolarje vsakomur do poljubnega zneska. Če je pa namenjen denar le za potovanje, je na nakaznični označiti vidno: izplačati bi, ako naslovnik potuje.

Vsed naraščajočih stroškov smo se morali odločiti prevrediti pristojbino za dolarska izplačila kakor sledi: Za izplačila do \$25. računamo po 75 centov; od \$25. naprej po 85%, to je po 3 cente od vsakega dolarja.

Na nakaznici naj bo vidno označeno: izplačati v dolarjih.

Ta pristojbina je veljavna na dolarska izplačila v Jugoslaviji in Italiji.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt St., New York City

ROJAKI, NAROČAJTE SE
NA "GLAS NARODA" NAJ
VEČJI SLOVENSKI DNEV.
NIK V IZD. DRŽAVAN

Kje so ANTON, FRANK in ALOJZ URBAS, po domače Seidnove iz Velike Dobrave pri Zatični? Leta 1918, so se nahajali v Clevelandu, Ohio. Za njih naslove bi rada izvedela sestra naša Mrs. Mary Boal (roj. Urbas), Box 552, Forest City, Pa. (4-7-1)

VAŽNO!
Ameriški konzulati v Evropi so dobili nalog od državnega oddelka v Washingtonu, D. C., da vizirajo potne liste samo onim potnikom, ki predložijo affidavit, ki se ni star nad leto dni.

To naj vpoštevajo vsi oni, ki so poslali affidavit v stari kraj in bodo isti stari nad eno leto.

Frank Sakser State Bank,
82 Cortlandt St., New York City.
Telefon: Cortlandt 4687.

Vsak pevec bi moral imeti
novo izdajo
"PESMARICA GLAZBENE MATICE"

Za štiri moške glasove
Uredil Matej Hubad

Knjiga ima 296 strani, ter vsebuje 193 najboljših in najnovejših pesmi z notami.

Cena s poštnino \$3.00.

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Prav vsakdo—

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh — mali oglasi v "Glas Naroda".

RAVNOKAR JE IZŠLA

NAJVEČJA ARABSKA SANJSKA KNJIGA

Najnovejša ilustrovana izdaja.

Vsebuje 308 strani.

Cena s poštnino \$2.—

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 Cortlandt St.

New York City, N. Y.

ZA DOLGE ZIMSKE VEČERE.

Vas razveseli pravi glasni garant ran Victor gramofon in slovensko poskočnice in petje isto Victor izdelka kateri so najboljši in najglasnejši kar jih svet izdela. IVAN PAJK, 24 Main St., Conemaugh, Pa. jih ima v zalogi, on je edini slovenski trgovec v celni Ameriki za Victor blago. Pišite mu po brezplačni centi.